

GLISNE | KASINA WIELKA | KASINKA MAŁA | LUBOMIERZ | ŁĘTOWE
ŁOSTÓWKA | MSZANA GÓRNA | OLSZÓWKA | RABA NIŻNA

Mszana Dolna

NASZA GMINA

MAJ 2023 Nr 2 [106] BIULETYN SAMORZĄDOWY

WWW.MSZANA.PL

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY
FOT. MONIKA KOSCIELNIAK

Wójt nagrodził zdolnych sportowców STR. 38

Wspólne sprzątnięcie to Gminne wyzwanie! STR. 25

II Gala Znaku Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny STR. 4

Czas pogody

Szanowni Państwo, oddajemy w Wasze ręce kolejny numer gazety gminnej, aby przekazać najważniejsze informacje dotyczące realizowanych przez nasz samorząd działań.

Pierwszą ważną informacją, którą z radością przekazuję, jest absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2022r., którego udzielił mi Radni Gminy Mszana Dolna podczas czerwcowej sesji. To bardzo emocjonujący moment w pracy wójta, wiążący się z prezentacją raportu o stanie gminy, analizą i zatwierdzeniem sprawozdania finansowego za poprzedni rok. Dziękuję Radnym, że docenili pracę moją i moich współpracowników w Urzędzie Gminy.

W 2022 r. Gmina Mszana Dolna uzyskała dochody w wysokości **102 904 948,92 zł** oraz zrealizowała wydatki

na poziomie **100 100 368,69 zł**. Zadłużenie gminy na przestrzeni ostatnich lat systematycznie spada. Na dzień 31.12.2022 r. wynosiło **10 379 624,45 zł**. Ta niebagatelna kwota pozwoliła na wykonanie długiej listy zadań gminy, wymagających zaangażowania wielu osób, którym dzisiaj gratuluję i dziękuję. Wyrażam uznanie dla Pani Skarbnik Moniki Marszałik oraz referatu budżetowego i podatkowemu urzędowi gminy, który czuwał przez cały rok nad finansami gminy i ostatecznie uzyskał pozytywną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej dotyczącą sprawozdania z wykonania budżetu za 2022 r. Gratuluję mojej zastępczyni Katarzynie Szybiak oraz wszystkim pracownikom merytorycznym, którzy dołożyli własne cegiełki do tego sukcesu. Jestem przekonany, że mimo trudności udało się wiele osią-

gnąć. Dziękuję, za atmosferę zgody i współpracę, to znacznie ułatwia pracę, nawet w trudniejszych okresach.

Za nami półrocze nowego roku budżetowego. Kolejny kwartał upłynął na wzmoczonych działaniach inwestycyjnych i przygotowaniu kolejnych, zaplanowanych na ten rok. Koncentrujemy się obecnie na postępowaniu przetargowym dotyczącym zadania *Budowa i modernizacja dróg gminnych na terenie Gminy Mszana Dolna*, w ramach programu Polski Ład. Ta wielomilionowa inwestycja, na którą otrzymaliśmy promesę z Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie **10 000 000,00 zł** wymaga szczegółowego planu organizacyjnego i finansowego.

Z dużą dozą optymizmu obserwuję dużą aktywność społeczną na rzecz dzieci i rodzin w naszej gminie. Doceniam wysiłek organizacyjny podejmowany przez wiele grup społecznych, aby spotkać się rodzinnie w przestrzeni publicznej, bawić się wspólnie podczas festynów, pikników, dnia dziecka, dni rodziny. To dobra okazja do tworzenia więzi społecznych i przekazywania naszej kultury.

Zaczynają się wakacje, a z nimi szereg imprez kulturalnych, integracyjnych, gminnych i sołeckich. Już dzisiaj serdecznie zapraszam do udziału w Festiwalu Rytmów i Smaków w Mszanie Górnej, który potrwa cały weekend 19-20 sierpnia. Zachęcam wszystkich do licznych udziału!

Przyjeżdżnym życzę udanego wypoczynku. Rozgośćcie się w Zagórzańskich Dziejzinach i korzystajcie z potencjału naszego regionu.

Życzę wszystkim dzieciom bezpiecznych, radosnych wakacji, dorosłym udanych urlopów, a rolnikom, dla których lato jest czasem wytężonej pracy, życzę dobrej pogody i obfitych plonów.

Z poważaniem

Wójt BOLESŁAW ŻABA

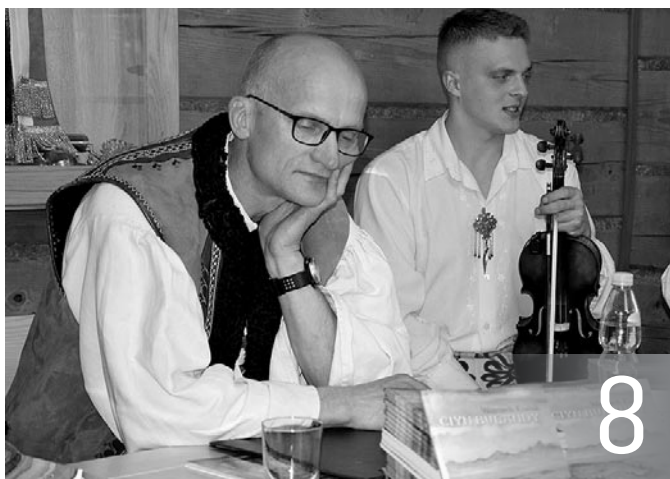
Mszana Dolna
NASZA GMINA
BIULETYN SAMORZĄDOWY

Wydawca: Urząd Gminy Mszana Dolna
ul. Spadochroniarzy 6, 34-730 Mszana Dolna
tel. 18 331 00 09, 18 331 02 23, 18 331 02 59

Skład i druk: IPRESS STUDIO WWW.IPRESS.PRO

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania nadsyłanych tekstów, ich wyboru do publikacji oraz opatrywania własnymi tytułami.

ISSN 1734-8978

Spotkanie autorskie w „Cyniu Bulandy”

... a właściwie należałoby napisać w blasku i to trzech Bulandów – Tomasza Chlipały, ks. Justyna Bulandy i posągu – rzeźby dłuta artysty z Lubomierza...

Zamknięto DK 28 w Kasinie Wielkiej

Istotnym problemem ostatnich tygodni jest uaktywnienie się osuwiska przy drodze krajowej nr 28 w Kasinie Wielkiej. Zagrożający odcinek drogi został wyłączony z użytkowania.

WYDARZENIA

II Gala Znaku Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny 4

Sala gimnastyczna przy kasiecańskiej „trójce” coraz bardziej realna 9

Zamknięto DK 28 w Kasinie Wielkiej 32
Informacja o zakończonych inwestycjach drogowych 33

PROFILAKTYKA

Jak bezpiecznie pić alkohol? 34

SPORT

Za nami Mistrzostwa Gminy Mszana Dolna dla Szkół Podstawowych w Rugby Tag 36

Biegaczkarniarskie nagrodzone za wysokie wyniki sportowe 37
Wójt nagrodził zdolnych sportowców 38

Spotkanie autorskie w „Cyniu Bulandy” 8
Wpis kultury góralskiej na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego – konsultacje u Zagórczan 10
Zmarł Jan Lupa, pszczelarz z Glisnego 12
Uroczyste zakończenie nabożeństw majowych 14
Zagórczański Dzień Rodziny 15
Zagórczańska Msza św. z udziałem Zespołu Łętowanie 16
Łączą nas drzewa – Zagórczańska alejka w Lesie Pamięci Jana Pawła II 17
Akcja Odkryj Beskid Wyspowy powróciła na Śnieżnicę 18

Jubileusz 635 lat nadania Olszówce królewskiego aktu lokacyjnego Łętowanin finalistą konkursu z chemii 20
Jakub Ślaga – Multifinalista z Kasiny Wielkiej 24
Wspólne sprzątanie to gminne wyzwanie! 25
Historyczne sukcesy uczniów z lubomierskiej „Jedyńki” 25
Małopolska Tarcza Antykryzysowa – wspomaga gminne placówki oświatowe 26
„Już pływam” 27
Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – kolejne szkoły doposażają swoje biblioteki 28
Rodzinny Dzień Dziecka 29
Sołtys – ważna postać we wsi 30
Zakończono III etap budowy sieci kanalizacji sanitarnej Rabie Niżnej 31

WWW.MSZANA.PL

II Gala Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny

Zagórzańskie Dziedziny łączą... to jedno krótkie zdanie najpełniej opisuje II Galę Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny. W piątkowe popołudnie, 28 kwietnia, u progu tegorocznej majówki, połączyły nie tylko Region Zagórzański z sercem Małopolski; połączyły przede wszystkim ludzi, dla których promocja tej pięknej ziemi i jej potencjału to priorytet.

Na zaproszenie organizatorów – Zagórzańskich Dziedzin i Fundacji Wspierania Rozwoju Lokalnego INICJATYWA – odpowiedzieli znamienici goście:

- Andrzej Gut – Mostowy – Wiceminister Sportu i Turystyki, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki, Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów ds. promocji polskiej marki
- Grzegorz Biedroń – Radny Sejmiku Województwa Małopolskiego, Prezes Małopolskiej Organizacji Turystycznej
- Anna Tobiasz – Kierownik Działu Rozwoju Obszarów Wiejskich Ma-

łopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Karniowicach

- Janusz Potaczek – Wiceprzewodniczący Rady Powiatu Limanowskiego oraz Agnieszka Orzeł i Grzegorz Wójcik – radni powiatowi
- Jan Chorągwicki – Przewodniczący Rady Gminy Mszana Dolna
- Wojciech Winkel – Członek Zarządu Wawel S.A., przewodnik tatrzański, sympatyk zagórzańskiej marki lokalnej
- Czesław Szynalik – Prezes Forum Gmin Beskidu Wyspowego, inicjator akcji Odkryj Beskid Wyspowy

- dr inż. Janusz Tomasiewicz – dyrektor Gorczańskiego Parku Narodowego
 - Teofila Latoś – Prezes Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego Oddział Mszana Dolna
 - Jadwiga Zapała – kustosz Orkanówki – domu Władysława Orkana w Porębie Wielkiej
 - Wojciech Kusiak – Wicedyrektor Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce – Zdroju
 - Andrzej Dębski – Dyrektor Zespołu Szkół Techniczno – Informatycznych w Mszanie Dolnej
 - Renata Stelmach – Prezes Fundacji Po Zdrowie Do Natury, inicjator i koordynatorka marki lokalnej Miodny Szlak
 - członkowie Kapituły Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny: Marek Panek – jej Przewodniczący, dr Katarzyna Ceklarz – Wiceprzewodnicząca, Olga Gałek i ks. Jan Zajac
 - Małgorzata i Jerzy Macioł – właściciele i redaktorzy popularnego portalu turystycznego „Góry dla Ciebie”
 - Justyna Soból – blogerka turystyczna prowadząca profile „Odkrywając Beskidy”
- Nie zawiedli partnerzy i kreatorzy Zagórzańskich Dziedzin.

Gospodarze II Gali Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dzia dziny

Honory gospodarzy wydarzenia pełnili zagórzańscy samorządowcy: Anna Pękała, Burmistrz Miasta Mszana Dolna; Bolesław Żaba, Wójt Gminy Mszana Dolna, inicjator i koordynator Zagórzańskich Dzia dzin oraz Rafał Rusnak, Wójt Gminy Niedzwiedź.

W podniosły nastrój wprowadził wszystkich goszczący u Zagó rzan Marek Werbowecki – Absolwent Kijowskiego Uniwersytetu Kultury i Sztuki w klasie skrzypiec, który pracował w Narodowej Orkiestrze Instrumentów Ludowych w Kijowie oraz Tarnopolskiej Filharmonii Regionalnej, a jako ochotnik uczestniczył w toczącej się wojnie na Ukrainie.

Województwo Małopolskie Partnerem II Gali Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dzia dziny

Uroczystość rozpoczęto od nadania Województwu Małopolskiemu tytułu Partnera II Gali Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dzia dziny. Fakt ten potwierdzili swoimi podpisami: Agnieszka Duda – Wiceprezes Fundacji Inicjatywa oraz Grzegorz Biedroń – Radny Sejmiku Województwa Małopolskiego.

Kulminacyjny punkt wydarzenia – potwierdzenie prawa do posługiwania się Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dzia dziny

Kulminacyjnym punktem gali oraz powodem, dla którego tak znaczne grono zebrało się w stolicy Zagó rzan, było wręczenie certyfikatów i statuetek potwierdzających prawo do użytkowania i posługiwania się Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dzia dziny przez producentów, dostawców usług i osoby podejmujące inicjatywy mające na celu budowanie i wzmacnianie zagórzańskiej marki lokalnej. Takiego zaszczytu dostąpili:

- **Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowe JANDA**, które certyfikat otrzymało w odniesieniu do usług: **Oferta turystyczna – noclegowa w JANDA**

RESORT&CONFERENCE oraz **Punkt sprzedaży produktu lokalnego i Zagórzańska księgarenka**

- **Koło Gospodyń Wiejskich Łętowe** – na usługę **Oferta edukacyjna „Zagórzańskie smaki”** – warsztaty gotowania tradycyjnych potraw kuchni zagórzańskiej (przedłużenie prawa do użytkowania i posługiwania się Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dzia dziny)

- **Baza Szkoleniowo – Wypoczynkowa Lubogoszcz w Kasince Małej**, działająca w ramach Krakowskiego Szkolnego Ośrodka Sportowego, na usługę **Oferta turystyczna w Bazie Szkoleniowo – Wypoczynkowej „Lubogoszcz” w Kasince Małej**

(przedłużenie prawa do używania i posługiwania się Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dzia dziny)

- **Stowarzyszenie Miłośników Kultury Góralskiej Pod Cyrlo m** – w ich przypadku certyfikat dotyczy przedłużenia obowiązywania prawa do użytkowania i posługiwania się Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dzia dziny na usługę **Warsztaty tańecznie – muzyczne „Pieca zadymnie troncojcie”** oraz przyznania im takiego uprawnienia w odniesieniu do dwóch kolejnych usług: **„Kaście byli kie my się bawili”** – zagórzańskich zabaw oraz **„Biesiady zagórzańskie”**

• **Józefa Potaczek**, której Kapituła przyznała Znak Promocyjny ZAGÓRZAŃSKIE DZIEDZINY dla usługi Zagórzańskie malowanie i dla produktu: **Drzewiane łobrozki**

• **Monika Kubik** na produkt: **Sery Gorcezańskie (naturalny, wędzony, z dodatkami)**

• **Wytwórnia Mrożonek Mała Gastronomia Smakosz Maciej Komenza** – na dwa produkty: **Smakosz – pierogi mojej mamy z borówkami 450 g** oraz **Lody i Spółka – Lody mleczna borówka z sosem borówkowym**

• **Drewniane cuda z Kasinki** na produkt **Zagórzańska galanteria drewniana z regionalnym wzornictwem**

• **Orkiestra Dęta Echo Gór z Kasinki Małej** w odniesieniu do inicjatywy **Tradycja Górali Zagórzańskich dobrem wspólnym – promocja i pielęgnowanie wartości kultury zagórzańskiej**

• **Pasieka u Piotra Woźniaka z Koniny** otrzymała przedłużenie prawa do użytkowania i posługiwania się Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny na produkt: **miód wielokwiatowy z Pasieki u Piotra Woźniaka z Koniny**, a także wyróżnienie tym Znakiem na kolejne dwa

słodkie produkty: **miód mniszkowy z Pasieki u Piotra Woźniaka z Koniny** oraz **miód ze spadzi liściastej z Pasieki u Piotra Woźniaka z Koniny**.

Wśród podmiotów, którym przedłużono prawo do używania i posługiwania się Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny jest **Centrum Edukacji i Rozwoju Emka z Kasinki Małej**. Wyróżnieniem tym może się ona posługiwać w odniesieniu do usługi Pośrednictwa sprzedaży produktów lokalnych **Punkt sprzedaży produktu lokalnego i Zagórzańska księgarenka**. Z przyczyn obiektywnych przedstawiciele eMKi nie mogli osobiście odebrać wyróżnienia. Odbiorą go w innym terminie.

Zasłużeni dla Turystyki uhonorowani

Nie mogło być lepszej okazji niż święto zagórzańskiej marki lokalnej, do uhonorowania osób i instytucji z Ziemi Zagórzańskiej działających w zakresie turystyki. Minister, Andrzej Gut Mostowy, na wniosek zagórzańskich samorządowców, przyznał odznakę „Za Zasługi dla Turystyki” tym, którzy w sposób szczególny przyczynili się do popularyzacji turystyki na tym terenie. W piątkowe popołudnie takie wyróżnienie odebrali:

• **Maria Grzęda** – Kierownik Bazy Lubogoszcz w Kasince Małej

• **Jadwiga Zapała** – Kustosz Orkanówki, Muzeum Biograficznego Władysława Orkana w Porębie Wielkiej

• **ks. Jan Zajac** – wieloletni kapelan Ośrodka Rekreacyjno – Rekreacyjnego na Śnieżnicy w Kasinie Wielkiej

• **Czesław Szynalik** – inicjator turystycznej marki Odkryj Beskid Wyspowy

• **Marek Panek** – przewodnik beskidzki, przewodniczący Kapituły Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny

• **Gorcezański Park Narodowy**, w imieniu którego odznaczenie przyjął Dyrektor, dr inż. Janusz Tomaszewicz.

Uroczystość zakończył koncert Orkiestry Dętej Echo Gór z Kasinki Małej, laureata tegorocznego konkursu na uzyskanie prawa do użytkowania i posługiwania się Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny w kategorii „Inicjatywa”.

Produkty lokalne – potencjał Zagórzańskich Dziedziny

Oprawę gali stanowiła prezentacja produktów lokalnych – swoisty przegląd potencjału regionu. Zagórzańskie Dziedziny reprezentowały:

– miody i produkty pszczele z Pasieki u Piotra Woźniaka z Koniny

– gorcezańskie sery z gospodarstwa Moniki Kubik z Mszany Górnej

– drzewiane łożbrozki Józefy Potaczek z Łostówki

– przetwory Śwarnych Babek z Koła Gospodyń Wiejskich z Łętowego, Paradnych Gosposi z Koła Gospodyń z Kasinki Małej oraz Anny Kowalczyk z Lubomierza

– regionalne pamiątki – Drewniane cuda z Kasinki

– rękodzieło Stanisławy Bleharczyk z Raby Niżnej, Justyny Babuśki i Anety Węglarz z Łętowego oraz sióstr Marii Knapczyk i Urszuli Kołodziej z Łostówki

– elementy strojów regionalnych wykonanych przez Rafała Nowaka, kuśnierza z Kasiny Wielkiej oraz firmę Hafthan z Koniny

– pamiątki ze Śnieżnicy.

Wisienką na tym zagórzańskim torcie produktów lokalnych był tomik poezji „Ciyń Bulandy” autorstwa Wojciecha Kusiaka, wicedyrektora Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce – Zdroju, z ogromną swadą prowadzącego uroczystość. Warto tutaj podkreślić, że dochód ze sprzedaży tego tomiku zasila Fundusz Stypendialny Fundacji Rozwoju Regionu Rabka.

– Członkowie Stowarzyszenia Miłośników Kultury Góralskiej Pod Cyrłom z Olszówki, które oprócz popularyzacji kultury ludowej Zagórczan dba również o utrwalenie dziedzicznych działań na filmie i fotografii, przygotowali dla nas dwa reportaże podsumowujące nasze gale. Dla nas to sentymentalna podróż,

mnóstwo wzruszeń i wspaniałe wspomnienia, a przede wszystkim okazja do zatrzymania się i krótkiej celebracji dokonań, na którą w nawale spraw i obowiązków codziennych brakuje nam czasu – informują skupieni wokół Zagórzańskich Dziejzin partnerzy i kreatorzy. – Zachęcamy Was do obejrzenia dokumentacji z I (youtu.be/pJmQp2HKrvk) i II (youtu.be/ZV4V76nT75E) Gali Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziejziny. Sami zobaczcie, jakie to dziedzinnie piękne! Ubiegłoroczne wydarzenie przeżyaliśmy w pocovidowej rzeczywistości, w cieniu rozpoczętej niedawno wojny w Ukrainie; podczas tegorocznej gali użyliśmy nieco więcej splendoru i świętowaliśmy bardziej uroczyście, w otoczeniu naszych przyjaciół. Nasze wydarzenie organizacyjnie wsparło Województwo Małopolskie, Partner Gali oraz Fundacja Inicjatywa. To dla nas niezwykle ważne, że markowe działania zauważają i wspierają takie instytucje. Dziękujemy za to z głębi naszych zagórzańskich serc.

MAGDA POLAŃSKA

Fot. Agnieszka Józefiak-Lewandowska,

Michał Grzeszczuk

Spotkanie autorskie w „Ciyńiu Bulandy”

... a właściwie należałoby napisać w blasku i to trzech Bulandów – Tomasza Chlipały, ks. Justyna Bulandy i posągu – rzeźby dłuta artysty z Lubomierza...

Piątkowy wieczór w Zagórzańskich Dziedzinach zdecydowanie należał do Wojciecha Kusiaka – osoby nietuzinkowej, szerszemu gronu znanej jako wicedyrektor Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce – Zdroju (Partnera Zagórzańskich Dziedzin), który jest również członkiem Gorczańskiego Oddziału Związku Podhalan oraz zespołu regionalnego „Robcanie”. To wielki miłośnik Gorców i górskich wypraw, amator biegów przeszkodowych, biegania po górach, piłki nożnej i sztuki walki; literatury i historii regionu; gawędziarz i satyryk. Rabcanin, absolwent krakowskiej AWF – kierunek Turystyka i UJ – muzealnictwo; laureat wielu konkursów literackich. Na stałe

współpracuje z „Wiadomościami Rabczańskimi”, na łamach których ukazują się jego „Godki pisane gwarą” i „Patrzency ze sałasa”. Wydany ostatnio przez Fundację Rozwoju Regionu Rabka tomik wierszy „Ciyń Bulandy” to kolejna regionalna, pisana gwarą, pozycja pióra Wojciecha Kusiaka. Wcześniej wydał „Zalubiony cas”, „Sosrembowe serce” oraz audiobooka „Godki o Rabce i okolicy”.

Powodem, dla którego ten niezwykle utalentowany człowiek pojawił się w siedzibie Związku Podhalan w Lubomierzu, było spotkanie autorskie i promocja jego ostatniego tomiku wierszy pisanego gwarą „Ciyń Bulandy”. Miejsce spotkania również nie było przypadkowe – w pobliżu domu Tomasza Chlipały, zagórzańskiego Bulandy, patriarchy gorczańskich baczów, czarownika, znachora, niezwykle prawego człowieka, którego cień padł na wiersze rabcanina. W swojej twórczości nawią-

zuje on również do wymienionego wcześniej Justyna Wincentego Bulandy, księdza katolickiego, etnografa – amatora, współzałożyciela i pierwszego kustosa rabczańskiego Muzeum, działacza Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Na „prezydialnym” stole, przy którym zasiadł sam Autor oraz prowadzący to spotkanie Marek Panek (przewodnik beskidzki, wielki popularyzator górskich wędrówek i aktywnego stylu życia, Przewodniczący Kapituły Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny, a prywatnie przyjaciel Wojciecha Kusiaka), rozgościł się Bulanda, który „miał oko” na wszystko, co się w piątkowy wieczór w „związkówce” działo. Ten ostatni to dzieło zdolnych rąk Jana Adamczyka – artysty z Lubomierza, miłośnika natury i prostoty. W takich to pięknych okolicznościach, w góralskim domu, licznie zgromadzeni goście – Anna Pękała, Burmistrz Miasta Mszana Dolna; Katarzyna Szybiak, Zastępca Wójta Gminy Mszana Dolna; Tadeusz Zapała, potomek Tomasza Chlipały, gorczańskiego Bulandy wraz z członkami tej rodziny; Józef Nieckula, Sołtys Lubomierza, członkowie Związku Podhalan Oddział w Lubomierzu wraz ze swoim Prezesem, Janem Wojciarczykiem, a także Joanna i Domink Ciećko, przedstawiciele Polskiego Związku Głuchych, Koła Terenowego Tarnów oraz mieszkańcy Lubomierza – snuli opowieści o górskich wyprawach, wartościach, których autorowi nie brakuje!, podążali po śladach wydeptanych przez najsłynniejszego bacz gorczańskiego... Przyczynili się też do finansowego wsparcia uzdolnionej młodzieży, bowiem środki pozyskane ze sprzedaży książki zasilają fundusz stypendialny FRRR im. Jana Bednarza. Było poważnie, wzruszająco i wesoło... Przy mu-

zycznym udziale dwóch kapel – „Robcanie” działającej przy Gorczańskim Poddziale Związku Podhalan oraz „Kościelnioki” ze Stowarzyszenia Miłośników Kultury Góralskiej Pod Cyrłem z Olszówki, śpiewano piosenki biesiadne; a po spotkaniu autorskim odśpiewano Majówkę – wieczorne nabożeństwo ku czci Matki Bożej.

– Na zakończenie ucieszyliśmy i ciało i duszę rozkoszując się spotkaniem przy ognisku i biesiadą na dwie kapele – wspominają Zagórzanie. – Lubomierski proboszcz wszystkim uczestnikom promocji udzielił dyspensy – kielbasa z firmy Markam wypieczona „na paty-

ku” przy gwarze wieczornych rozmów, zagryzana pieczywem z Piekarni SWAT w Mszanie Dolnej smakowała więc niezmiernie! Należy się jeszcze duży ukłon miejscowym gospodyniom – by kielbasą rozkoszowano się należycie przez całe spotkanie jego uczestnicy częstowali byli wypiekami przeróżnej maści: kremówkami, szarlotkami, zawijańcem, sernikiem – cud to ogromny, że jeszcze kielbasa na deser się zmieściła... Najważniejszy jednak był czas, który każdy z obecnych na wieczorze autorskim ofiarował pozostałym – spędzony wspólnie, bez pośpiechu, w otoczeniu natury, z wszechobecną kulturą ludową, taką

przez duże K, mimo, że w ciyniu Bulandy – podkreślają organizatorzy wydarzenia.

– Wojciech Kusiak poeta... – Cień Bulandy to jego tomik wierszy... o magicznych Gorcach... o postaciach z przeszłości o wewnętrznych przeżyciach doznaniach... w wierszach w ich przestaniu czuje się moc zauroczenia... jak ktoś się zalubi w Gorcach to do końca się zalubi... – swoimi odczuciami po piątkowym wieczorze podzielił się Jan Adamczyk, rzeźbiarz z Lubomierza.

I trudno się z tak postawioną tezą nie zgodzić!

Organizatorami wydarzenia byli partnerzy Zagórzanskich Dziedzin, Związek Podhalan Oddział w Lubomierzu, Fundacja Wspierania Rozwoju Lokalnego INICJATYWA oraz Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce-Zdroju.

MAGDA POLAŃSKA

Wpis kultury góralskiej na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego – konsultacje u Zagórzan

W Mszanie Dolnej, stolicy Zagórzan, przeprowadzono konsultacje społeczne poświęcone wpisaniu kultury góralskiej na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego dedykowane grupie Górali Zagórzeńskich. Działania w ramach konsultacji prowadzone są przez Związek Podhalan oraz Małopolskie Centrum Kultury „Sokół”, ich animacją zaś zajmuje się Narodowy Instytut Dziedzictwa. Z propozycją organizacji takich konsultacji u Zagórzan wystąpili kreatorzy marki lokalnej Zagórzeńskich Dziedzin i to właśnie oni wzięli na siebie ciężar pomocy w zebraniu potrzebnych do wpisu materiałów.

Zagórzanie ochoczo odpowiedzieli na pomysł wpisu i poprzedzające go konsultacje. W sali obrad Urzędu Gminy Mszana Dolna zebrały się osoby, dla których kultura zagórzeńska jest bardzo bliska, a wpisanie jej na krajową listę dziedzictwa jest kwestią honoru, z włodarzami bliźniaczych samorządów na czele: Bolesławem Żabą – Wójtem Gminy (gospodarzem miejsca spotkania) oraz Anną Pękałą – Burmistrzem Miasta. Zebranych zaszczylił również swoją obecnością Julian Kowalczyk – Prezes Związku Podhalan im. św. Jana Pawła II.

Pierwszą część konsultacji poprowadzono w formie instruktażu. Wykład dotyczący regionu zamieszkiwanego przez

Górali Zagórzeńskich wygłosiła Dorota Majerczyk – doktor nauk humanistycznych w dziedzinie etnologii i etnomuzykologii, badacz kultury, jedna z czołowych instruktorek zespołów regionalnych na Podhalu, niezwykle zaangażowana animatorka życia kulturalnego. Informacji na temat wpisu i Krajowej listy niematerialnego dziedzictwa kulturowego udzieliła Agata Mucha, koordynatorka Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Wybrano również przedstawiciela, a właściwie przedstawicielkę, depozytariuszy dla grupy Górali Zagórzeńskich. Została nim Klaudia Gawronek.

Druga część spotkania poświęcono na warsztaty społecznym, pod-

czas których zebrani wspólnie obradowali nad procesem dotyczącym wpisu i informacjami, które powinny zostać nim objęte. Nieocenionym wsparciem była wiedza i merytoryczne uwagi dr Doroty Majerczyk, która kierowała uwagę przybyłych na kwestie istotne dla Zagórzan, od wieków i wyróżniające ich na tle innych grup etnograficznych. Dyskusja była żywa i pełna ciekawych spostrzeżeń dotyczących muzyki, stroju czy też obrzędów kultywowanych przez Górali Zagórzeńskich do dzisiaj.

– *Proces poprzedzający wpisanie tradycji zagórzeńskiej na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego został tym samym oficjalnie rozpoczęty – podkreślają Zagórzanie. – Przed nami okres intensywnych narad i zbierania informacji dotyczących regionu zagórzeńskiego. Niematerialne dziedzictwo kulturowe obejmuje przekazy ustne, sztukę, zwyczaje, rytuały, obrzędy, wiedzę i umiejętności w ujęciu tradycyjnym, które praktykuje się od pokoleń i wciąż są żywe, a tego u Zagórzan pełno. Gorąco zachęcamy wszystkich*

do włączenia się w proces przygotowania informacji do wpisu. Wspólnie wyznaczmy kierunek naszej kultury, bo przecież razem tworzymy Zagórzańskie Dziedziny. Wszystkich, którzy chcieliby się zaangażować w te prace lub podzielić z nami swoimi propozycjami i informacjami zapraszamy do kontaktu z przedstawicielką depozytariuszy: klaudia.gawronek@gmail.com, przez Messengera Zagórzańskich Dziedzin albo z Magdaleną Polańską w Urzędzie Gminy Mszana Dolna i Agnieszką Józefiak – Lewandowską w Urzędzie Miasta Mszana Dolna.

Głównym celem projektu jest ochrona niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz upowszechnianie wiedzy o tradycjach kultywowanych od pokoleń. Lista krajowa utrzymywana jest przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a wnioski o umieszczenie

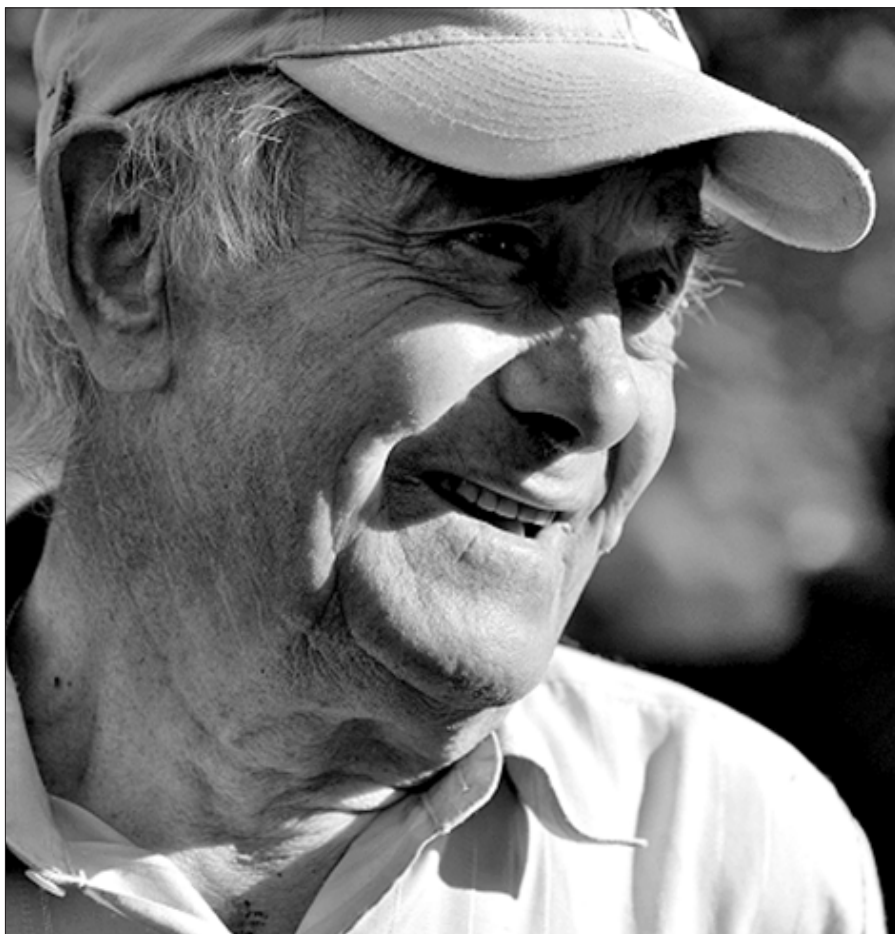
zjawisk dziedzictwa na niej prowadzi Narodowy Instytut Kultury. Dokument ten daje podstawę do oficjalnego określenia własnej tożsamości zarówno jed-

nostkom, jak i całym grupom, którym przyświecają te same cele i wartości oraz sposób funkcjonowania.

KLAUDIA GAWRONEK

Zmarł Jan Lupa, pszczelarz z Glisnego

15 kwietnia 2023 r., w wieku 91 lat, zmarł Jan Lupa, pszczelarz z Glisnego. Pozostawił po sobie pasiekę i skansen, które tworzą niezwykłą wizytówkę pszczelarską Ziemi Zagórzańskiej.

Urodził się 9 stycznia 1932 roku w Koninie. Po zawarciu związku małżeńskiego osiadł na stałe w Glisnem.

Pszczelarstwo było jego życiową pasją. Uprawiał ją przez ponad czterdzieści lat. Założył skansen pszczelarski oraz pasiekę, która obecnie liczy ponad sto uli. Jako zapalony pszczelarz

dbał o nie całym sercem. Sam stworzył wiele z nich, w czym poza troską o dobre warunki dla pszczół dał upust również swojej kreatywności, bowiem przykuwają one wzrok z daleka i są bardzo oryginalne. Można wśród nich znaleźć przykładowo ul wykonany z gałązek drzew czy korzeni nzebieranych w okolicznych lasach znajdujących się na zboczach Szczebla i Lubonia Wielkiego.

Umiłowanie piękna i sztuki było dla niego bardzo charakterystyczne. Jego pasieka stanowi potwierdzenie tych słów. Ule są wykonane z precyzją i po-

lotem. Część z nich stworzył Zdzisław Kościelniak, artysta ludowy z Raby Niżnej. Zostały wykonane na specjalne zamówienie Jana Lupy i były jego oczkiem w głowie.

Był bardzo dumny z swej pasieki i z chęcią gościł w niej innych. Prezentował swój dobytek z humorem i ogromem ciekawostek na temat pszczelarstwa. Odwiedzający mogli zapatrzeć się wówczas nie tylko w miód, ale i pamiątkę w postaci małego, acz bardzo pomysłowo wykonanego ula. Ponadto co roku w okresie bożonarodzeniowym otwierał podwoje swojej szopki, którą umiejscowił przy wejściu do pasieki.

Hodowla pszczół fascynowała go niezmiernie, w związku z czym stale pogłębiał swoją wiedzę w tej dziedzinie. Ukończył kurs mistrzowski i rzeczoznawstwa chorób pszczelich. Swoją wolny czas spędzał na udoskonalaniu pasieki, czemu poświęcił wiele myśli i pracy.

Należał do Koła Pszczelarzy w Mszanie Dolnej. Przez trzydzieści lat był członkiem jego zarządu. Bardzo mocno angażował się w rozwój Koła i z chęcią udzielał się w trakcie budowy Domu Pszczelarza w Mszanie Dolnej czy też podczas Dni Pszczelarza oraz Majówek Pszczelarskich.

Przywiązywał dużą wagę do tradycji. Niektóre z uli w jego pasiece mają ponad sto lat. Zależało mu na kontynuacji dzieła swego życia, dlatego chętnie dzielił się swą wiedzą z postronnymi. Fascynacją pszczelarstwem zaraził swego syna, Piotra, który nabył u jego boku zasób wiadomości oraz umiejętności potrzebnych do prowadzenia pasieki i z dumą podtrzymuje tradycję przekazaną mu przez ojca.

KLAUDIA GAWRONEK

Fot. Bogdan Skrzekut

Naszej Rodaczce, Justynie Kowalczyk – Tekieli,
Multimedalistce, Mistrzyni Świata i Mistrzyni Olimpijskiej,
Ambasadorce Zagórzańskich Dziejzin

*– składamy płynące z głębi naszych
zagórzańskich serc wyrazy współczucia
z powodu śmierci ukochanego Męża.
Łączymy się z Panią i wszystkimi, których
to niespodziewane odejście Pana Kacpra
Tekielego dotknęło, w nieutulonym żalu.
Swoim wsparciem i życzliwymi myślami
otaczamy również Waszego Synka.*

Spółeczność Zagórzańskich Dziejzin

FOT. IG JUSTYNA KOWALCZYK-TEKIELI

Uroczyste zakończenie nabożeństw majowych

W magicznych okolicznościach przyrody zakończono nabożeństwa majowe w Zagórzańskich Dziedzinach. Przy urokliwie położonej – pośród zielonych, umajonych łąk – kapliczce, na Nowej Wsi w Łętowem, zebrali się Zagórzanie aby odśpiewać ostatnią w tym roku Majówkę. Przez cały miesiąc gromadzili się w mniejszych gromadkach, przy osiedlowych kapliczkach, dając wyraz swojej pobożności i kontynuując wieloletnią tradycję. Członkowie orkiestr dętych z tego regionu każdy kolejny dzień maja zaczęli o świcie, wygrywając z wież kościelnych pieśni maryjne.

Nową tradycją w Zagórzańskich Dziedzinach jest uroczyste zakończenie nabożeństw ku czci Matki Bożej przy zabytkowych kapliczkach rozsianych po tutejszym krajobrazie. Tym razem mieszkańcy regionu na to

wydarzenie wybrali XIX-wieczną budowlę wykonaną z niewypalanej cegły przez rodzinę Kusiów z osiedla Paliwody na własności Podgórnym z Nowej Wsi. Historia jej powstania nie jest znana. Dziś, odnowiona kapliczka znajdująca się

na polu należącym do rodziny Polaków z Nowej Wsi, ożywa co roku w maju.

W pomarańczowej poświacie zachodzącego słońca regionalne stroje, w które odświętnie ubrali się Zagórzanie, wyglądały wyjątkowo; pięknie mieniły się cekiny i spinki góralskie. Kolejnym wezwaniom Litanii Loretańskiej wyśpiewywanej na całe gardło przez łętowian towarzyszyły dźwięki smyczków Kapeli Kościelnioków działającej w strukturach Stowarzyszenia Miłośników Kultury Góralskiej Pod Cyrłem z Olszówki. Wokół kapliczki zgromadziła się grupa ludzi, którzy nabożnymi pieśniami sławili Maryję. Modlitwę poprowadził ks. Mariusz Domaradzki MS, wikariusz Parafii p. w. Matki Bożej Królowej Polski w Łętowem. Uroku wydarzeniu dodawali rozśpiewani młodzi górale z Zespołu Łętowianie. Pierwszy gazda we wsi, sołtys Zbigniew Florek, pełnił honory gospodarza, a niezawodne Śwarne Babki z Koła Gospodyń Wiejskich, po nabożeństwie obficie częstowały słodkimi wypiekami... W powietrzu unosiła się prawdziwa magia... wszak nie od dziś wiadomo, że Zagórzańskie Dziedziny to miejsce magiczne!

MAGDA POLAŃSKA

Fot. Monika Kościelniak, Dorota Kościelniak

Zagródzczański Dzień Rodziny

„Rodzina jest drogą pierwszą i z wielu względów najważniejszą. Jest drogą powszechną, pozostając za każdym razem drogą szczególną, jedyną i niepowtarzalną, tak jak niepowtarzalny jest każdy człowiek”.

Tym i wieloma innymi cytatami św. Jana Pawła II Barbara Tokarz, Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 3 w Kasince Małej, powitała rodziców i dzieci na Pikniku Rodzinnym z okazji Dnia Matki, Dnia Ojca i Dnia Dziecka zorganizowanego 29 maja br.

Świętowanie rozpoczęło od występów artystycznych uczniów klas 1-3. Pokazali, jak ważna jest wspólna praca na rzecz gospodarstwa domowego oraz dbanie o siebie nawzajem i odpoczynek. Potem sceną zawładnęli uczniowie klas 4-8 z bardzo zabawnym skeczem „Jak tata poznał mamę”.

Po występach przyszedł czas na skorzystanie z przygotowanego przez nauczycieli i pracowników szkoły poczęstunku: pieczonej kiełbaski, popcornu, waty cukrowej, czekolady z owocami. Dzieci cieszyły się z przygotowanej dla nich atrakcji – malowania twarzy oraz zabawy bańkami mydlanymi.

Wspólną zabawę rozpoczęto tańcem „Belgijka”; po krótkim instruktażu dołączyła do niego większość rodziców.

W programie święta przygotowano również bardzo emocjonujące zawody w przeciąganiu liny. Do rywalizacji przystąpiły drużyny osiedlowe. Zwycięzcami w tej konkurencji zostali mieszkańcy osiedla Majeranówka. W grze w zbijaniego, w której dzielnie walczyły dzieci przeciwko rodzicom, zwycięstwo odniosły dzieci, wygrywając 2 do 1.

Śmiechom nie było końca, humor dopisywał każdemu uczestnikowi pikniku.

Gwoździem programu było stworzenie koszulki rodzinnej. Dzięki mini grantowi realizowanemu w ramach „Korpusu Solidarności – Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018-2030”, z którego korzysta Szkolny Klub Wolontariatu, szkoła mogła zakupić koszulki oraz markery do tkanin. Każda rodzina przygotowała swoją własną, unikatową i niepowtarzalną pamiątkę Pikniku Rodzinnego.

Wisienką na torcie piknikowych atrakcji były wyścigi par „w portkach”. Ten dzień na długo zapisze się w pamięci zagródzczańskich rodzin.

JUSTYNA KUCHARZAK

Zagórzańska Msza św. z udziałem Zespołu Łętowianie

Wiele uroku majowej, regionalnej Eucharystii, dodał muzyczny udział rozśpiewanych na całe gardło młodych łętowian. Ich zaangażowanie, uśmiechnięte buzie i ubrane na tę okoliczność stroje zagórzańskie sprawiły, że uczestnicy wydarzenia rozptylali się w zachwytach.

Mimo wielu uroczystości, które skumulowały się w tym dniu w regionie, ludzie dopisali, pogoda była przednia, wszystko więc sprzyjało wspólnej modlitwie i integracji na placu przed ko-

ściołem. Dary z niebios sypały się wiadać obficie, wszak w tym dniu w kalendarzu kościoła katolickiego wypadła właśnie Uroczystość Zesłania Ducha św.

Pięknie nawiązali do niej łętowianie podczas Liturgii Słowa wzywając wszystkich darów Ducha św. Swoją modlitwą objęli tych, którzy troszczą się o spuściznę naszych przodków: „Duchu Umiejętności, udzielaj bogactwa ludziom kultury i sztuki. Niech ich praca służy człowiekowi i przyczynia się

do duchowego i moralnego wzrostu”; „Duchu Bojaźni Bożej, udzielaj łask członkom Zespołu Regionalnego Łętowianie, a ich rodziców i instruktorów wspieraj we wprowadzaniu młodego pokolenia w świat wartości oraz w pielęgnowaniu zwyczajów przekazywanych na pokolenia”.

Na placu przed kościołem rozśpiewani łętowianie dali popis swoich talentów muzycznych, wokalnych i tanecznych, a treścią przyspiewek podbili serca swojej publiczności. A ta dzieliła swoją uwagę pomiędzy występy Zagórczan i zakupy produktów lokalnych (Drzewiane łożeczki Józefy Potaczek wyróżnione Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny oraz rękodzieło sióstr: Marii Knapczyk i Urszuli Kołodziej) oraz regionalnej literatury pióra zagórzańskiej poetki i pisarki Władysławy Anny Jamróz.

Popołudnie zleciało szybko, żal się było rozstać. Nęciła tylko perspektywa sobótki, którą tego wieczora lub nazajutrz palili Zagórczanie...

Po spotkaniu pozostały wspomnienia utrwalone przez Monikę Kościelniak ze Stowarzyszenia Miłośników Kultury Góralskiej Pod Cyrloł z Olszówki. Montażem filmu, jak zwykle, zajęła się Dorota Kościelniak. A oto efekty ich pracy: youtu.be/FfrmcfMLvg

MAGDA POLAŃSKA

Łączą nas drzewa – Zagórzańska alejka w Lesie Pamięci Jana Pawła II

Przedstawiciele Zagórzańskich Dziejzin, na zaproszenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie, Nadleśnictwa Limanowa, wzięli udział w sadzeniu lasu pamięci Jana Pawła II na terenie szkółki leśnej w Pogorzanach. Anna Pękała, Burmistrz Miasta Mszana Dolna oraz Bolesław Żaba, Wójt Gminy Mszana Dolna, posadzili kilka wiązów na wejściu do tego młodego jeszcze lasu, w pobliżu obelisku z pamiątkową tablicą.

Monika i Marianna Kościelniak ze Stowarzyszenia Miłośników Kultury Góralskiej Pod Cyrłem z Olszówki (ta druga to również aktywna uczennica Zespołu Szkół Techniczno – Informatycznych w Mszanie Dolnej) całą alejkę jodeł. Sazdzonki jodeł, lip, czereśni i wiązów, z których wyrosnie bioróżnorodny las mieszany, sadzili leśnicy wspólnie z przedstawicielami wielu partnerów społecznych, urzędów i instytucji oraz okoliczni pszczelarze i drухowie OSP.

Spotkanie nieopodal Szczyrzycy stało się również okazją do wręczenia promes pięciu Kołom Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Mszana Dolna gwarantujących wsparcie finansowe ich działalności z Funduszu Sprawiedliwości. Pieniądze na doposażenie KGW w niezbędny sprzęt trafiły do: Koła Gospodyń Wiejskich Łętowe, Koła Gospodyń Paradne Gospoście z Kasinki Małej, Stowarzyszenia Koło Gospodyń Wiejskich Olszówka, KGW Gospoście z Mszany Górnej i Koła Gospodyń Wiejskich w Kasinie Wielkiej „Zagórzanki”.

Ogólnopolska akcja nasadzeń zainicjowana przez Edwarda Siarkę, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, Pełnomocnika rządu ds. leśnictwa i łowiectwa ma na celu zachęcenie społeczeństwa do aktywnej działalności na rzecz polskich lasów oraz zapoznanie się z gospodarką leśną i ochroną przyrody prowadzoną w Lasach Państwowych. Realizowana jest pod hasłem „Łączą nas drzewa”.

MAGDA POLAŃSKA

Akcja Odkryj Beskid Wyspowy powróciła na Śnieżnicę

W niedzielę, 18 czerwca, na szczycie góry Śnieżnica, miała miejsce druga odsłona tegorocznego cyklu „Odkryj Beskid Wyspowy 2023 – 102 Wyspy Beskidu Wyspowego”.

Organizatorem była Gmina Mszana Dolna, wspólnie z Lokomotywa Koalicja Kolei Galicyjskiej, Kasina Ski, Forum Gmin Beskidu Wyspowego oraz Towarzystwem Miłośników Regionu Dobrzańskiego.

Wydarzenie rozpoczęło się już o godz. 8 rano w Skrzydlnej, gdzie miało miejsce uroczyste nadanie imienia Henryka Pazdura szlakowi Skrzydlańskich Zbójników z udziałem Zespołu Skrzydlanie. Następnie zwrta grupa turystów, pod kierunkiem przewodnika Jarosława Orła wyruszyła na Śnieżnicę, gdzie została powitana przez Zastępcę Wójta Gminy Mszana Dolna Katarzynę Szybiak.

Uroczystą Mszę św. odprawił ks. Maciej Ścibor – Kapelan Młodzieżowego Ośrodka Rekolekcyjnego na Śnieżnicy. Oprawę muzyczną liturgii zapewniła Orkiestra Dęta „Echo Gór” z Kasiny Wielkiej pod kierownictwem Adama Rusnarczyka.

Galicyjski Piknik Kolejowy i bicie rekordu świata w śpiewaniu piosenki „Wars wita Was”

Po Mszy św. uczestnicy przenieśli się pod stację kolejową w Kasinie Wielkiej, gdzie odbył się XI Galicyjski Piknik Kolejowy, podczas którego miało miejsce bicie rekordu świata w śpiewaniu piosenki kolejowej Wars wita Was.

Także tym razem nie zabrakło typowych dla Akcji Odkryj Beskid Wyspowy konkursów. Nagrody dla zwycięzców, ufundowane przez Gminę Mszana Dolna wręczyła wicewójt Katarzyna Szybiak.

Wyniki konkursów:

NAJMŁODSZY: Nikodem Bąba /8 m-cy/, Mordarka,

NAJSTARSZY: Anna Woźniak /76 lat/, Męcina,

UCZESTNIK Z NAJDALSZEGO ZAKĄTKA POLSKI:

Janusz Mysza, Warszawa,

UCZESTNIK Z NAJDALSZEGO ZAKĄTKA ŚWIATA:

Olha Koniv, Iwano- Frankowsk, Ukraina,

RODZINNE ODKRYWANIE: Rodzina Pazdurów ze Skrzydlnej,

KONKURS WIEDZY O BESKIDZIE WYSPOWYM i GMINIE MSZANA DOLNA:

I miejsce: Mariola Jonik,

II miejsce: Jerzy Wenta, Kraków,

III miejsce: Janusz Mysza, Warszawa.

NAJMILSZA: Monika Okońska, Wieliczka,

NAJMILSZY: Leon Nowak, Mstów.

Po konkursach przystąpiono do wspólnego odśpiewania najbardziej znanych przebojów o tematyce kolejowej. Punktem kulminacyjnym tej części wydarzenia było pobicie rekordu świata we wspólnym odśpiewaniu piosenki kolejowej „Wars wita Was”, które poprowadził Waldemar Domański – Dyrektor Biblioteki Polskiej Piosenki oraz artyści występujący w Teatrze Loch Camelot z Krakowa.

Uczestnicy akcji mogli wysłuchać koncertów w wykonaniu Orkiestry Dętej „Echo Zagórzeń” oraz Zespołu Ludowego „Skrzydlenie”. Gościem specjalnym pikniku był Krzysztof

Drebot- Zastępca Dyrektora Zakładów Linii Kolejowych PKP w Krakowie i Nowym Sączu.

Na zakończenie ponownie wystąpił Teatr Loch Camelot z Krakowa.

Turyści zmęczeni trudem wędrówki, zostali zaproszeni na poczęstunek przygotowany przez Koło Gospodyń Wiejskich „Zagórzeńki” z Kasiny Wielkiej, działający pod kierownictwem Doroty Wątroby – przewodniczącej koła.

Konferansjerem akcji był niezawodny Stanisław Przybylski. Patronat medialny nad imprezą objęła telewizja internetowa TV28.

Akcja nie odbyłaby się bez zaangażowania sołectwa Kasina Wielka wraz z OSP Kasina Wielka, na czele z sołtysem Adamem Wrzecionkiem.

Wydarzenie zrealizowano przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego w ramach konkursu pn. „Małopolska Gościńska”.
MONIKA HOMA

Sala gimnastyczna przy kasinczańskiej „trójce” coraz bardziej realna

W dniu 12.04.2023r. w Urzędzie Gminy Mszana Dolna z udziałem Bolesława Żaby – Wójta Gminy Mszana Dolna, Katarzyny Szybiak – Zastępcy Wójta i Moniki Marszałik – Skarbnika Gminy Mszana Dolna podpisano umowę na realizację zadania Budowa ogólnodostępnej sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 3 w miejscowości Kasinka Mała. Wykonawcą przedmiotowego zadania będzie Paweł Oleksy – Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych „OLEXBUD”, miejscowość Kąty.

Inwestycja obejmuje zaprojektowanie i wybudowanie sali gimnastycznej o powierzchni 547,55 m², długości i szerokości: 36,73 x 15,00 m i wysokości: 11,10 m. Główną funkcją obiektu będzie zapewnienie miejsca do gier zespołowych i ćwiczeń uczniom ze szkoły podstawowej nr 3 w Kasince Małej. Na sali gimnastycznej będą mogły również odbywać się zawody międzyszkolne i wydarzenia okolicznościowe. Sale lekcyjne będą służyły, jako odpowiednie miejsce do nauki i rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym. W jadalni będzie można podawać posiłki dzieciom

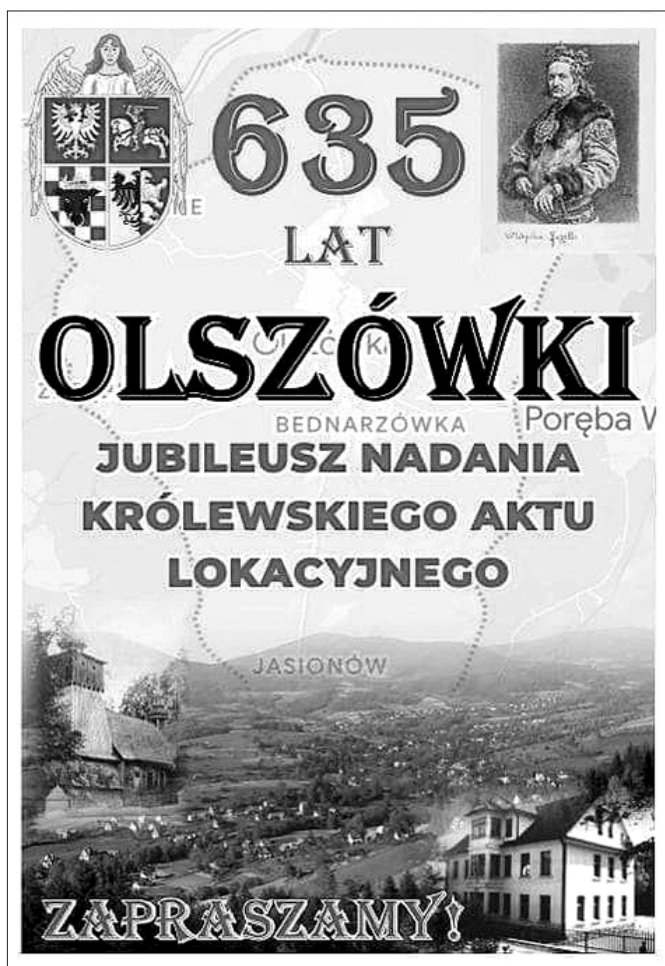
oraz zapewnić zajęcia pozalekcyjne w szkole.

Przedmiotowa inwestycja jest możliwa dzięki pozyskanemu przez Gminę Mszana Dolna dofinansowaniu w wysokości 71,82 % z Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych. Wartość całkowita przedsięwzięcia szacowana jest na kwotę 6.962.000,00 zł brutto.

Termin wykonania zadania – 33 miesiące od podpisania umowy, tj. do końca grudnia 2025r.

Referat Inwestycji i Zamówień Publicznych Urzędu Gminy Mszana Dolna

Jubileusz 635 lat nadania Olszówce królewskiego aktu lokacyjnego

14 maja 2023 roku Olszówka obchodziła jubileusz 635-lecia nadania królewskiego aktu lokacyjnego.

„My z łaski Bożej Władysław Król Polski i Litwy dbając usilnie o rozwój naszego Królestwa, pragnąc zaludnić ludźmi miejsca puste, dajemy przyjacielowi naszemu Filipowi Klimontowiczowi wszelką władzę do założenia na prawie magdeburskim wsi Olszówka, położonej w miejscu odludnym, posiadającej 60 łanów frankońskich. Z tego jeden łan przeznaczony dla proboszcza, a dwa dla sołtysa...” – tekst z aktu lokacyjnego wystawionego w 1388 r. przez króla Władysława Jagiełłę.

Rys historyczny Olszówki

Do czasów rozbiorów Olszówka należała do włości królewskich, wchodząc w skład rozległego starostwa nowotaraskiego, które w XV wieku dzierżawili Ratołdowie ze Skrzydłnej, a następnie Pieniążkowie z Kruźlowej. W dalszej kolejności wieś była własnością Sierakowskich, Baranowskich i Chomentowskich. Byli oni przedstawicielami bogatych i wpływowych rodów. Chłopi Olszowscy zajmowali się uprawą zbóż, lnu, warzyw, hodowlą bydła i pszczelarstwem. We wsi stał dwór, karczma, jak również olejarnia, bednarnia i browar, a nazwy osiedli zachowane po dziś dzień świadczą o rodzaju wykonywanej przez chłopów pracy (Folwark, Browarzysko, Rymarze, Bednarzówka, Cieluchy, Karbowniki). Ludzie w Olszówce mieszkali w chatkach o konstrukcji zrębowej oraz dwuspadowym dachu krytym strzechą i gontami. W 1388 roku wzniesiono w Olszówce pierwszy kościółek. Wieś początkowo należała do parafii w Rabce, a później wchodziła w skład rozległej parafii w Mszanie Dolnej. W latach 1738-1741 biskup krakowski nakazał utrzymanie w Olszówce stałej ekspozytury, a samodzielna parafia utworzona została w 1744 roku. W 1732 roku wybudowano nowy drewniany kościół pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela, który spłonął 15 września 1993r. Po I rozbiorze Polski sta-

Wmurowanie kamienia węgielnego w nowym kościele

Członkowie – założyciele OSP Olszówka

rostwo olszowskie zostało zlikwidowane. Olszówka weszła wtedy w skład tak zwanych „dóbr kameralnych”. Później przeszła w ręce prywatne. W XIX wieku w Olszówce kilkakrotnie panowały epidemie cholery i tyfusu, w wyniku których zmarło wówczas bardzo dużo osób.

Historia szkolnictwa sięga roku 1887, kiedy to utworzono we wsi szkołę powszechną 1-klasową, w przekazanym na ten cel budynku gminnym. Pierwszym nauczycielem był Zapala – pisarz z Brzysku. Pod koniec XIX wieku nauczycielem był organista Klakurka. W trakcie II wojny światowej, w czasie akcji pacyfikacyjnej, w dniu 3 września 1939 r., w odwecie za pomoc partyzantom przez mieszkańców Olszówki, Niemcy spalili 35 zabudowań mieszkalnych i gospodarczych na osiedlach Szczepianiaki i Barany, a życie straciło 20 osób. Olszówka została wyzwolona 28 stycznia 1945r. Po wojnie wieś się odbudowuje i następuje intensywny rozwój. W 1971 r. w Olszówce odbyły się pierwsze oazowe rekolekcje, których inicjatorem był pochodzący z Olszówki ksiądz Władysław Gil. Wielokrotnie wspólnoty oazowe odwiedzał Ksiądz Kardynał Karol Wojtyła. To tylko część historii Olszówki, więc jej można znaleźć w różnych wydawnictwach i materiałach.

Drewniany kościółek w Olszówce

Ważniejsze wydarzenia i jubileusze – daty godne zapamiętania:

- 1913 r. – powódź zabiera szkołę (w tym roku 110 rocznica powodzi),
- 1929 r. – do użytku zostaje oddany obecny budynek szkoły,
- 1939 r. – budowa drewnianego mostu łączącego Olszówkę z Rabą Niżną,
- 1947 r. – Olszówka, jako pierwsza wieś w powiecie limanowskim zostaje zelektryfikowana,
- 1948 r. – powstanie Ochotniczej Straży Pożarnej (w tym roku 75-lecie powstania),

- 1949 r. – budowa przystanku kolejowego na granicy Raby Niżnej i Olszówki,
- 1949 r. – założenie pierwszej linii telefonicznej,
- 1953 r. – w budynku parafialnym rozpoczyna działalność Urząd Pocztowy,
- 1958 r. – otwarcie biblioteki publicznej,
- 1960 r. – oddany zostaje do użytku betonowy most na rzece Raba,
- 1966 r. – wyasfaltowano odcinek drogi do osiedla Folwark,
- 1973 r. – uruchomiono połączenie autobusowe Rabka Zdrój – Olszówka,

Szkola podstawowa w Olszówce

Budynek remizy OSP w Olszówce

- 1974 r. – uruchomiono połączenie autobusowe Mszana Dolna – Olszówka,
- 1980 r. – rozpoczęcie budowy remizy,
- 1983 r. – budowa nowego kościoła (w tym roku 40 rocznica wmurowania kamienia węgielnego pod kościół parafialny),
- 1993 r. – pożar kościoła (w tym roku 30 rocznica spalenia drewnianego starego kościółka),
- 1993 r. – budowa sieci gazowej (w tym roku 30 rocznica gazyfikacji wsi),
- 1995 r. – oddany zostaje do użytku Ośrodek Zdrowia w Raby Niżnej dla mieszkańców Olszówki i Raby Niżnej,
- 1997-98 r. – telefonizacja całej wsi,
- 2008 r. – zakończenie budowy sali gimnastycznej (w tym roku 15-lecie oddania sali gimnastycznej przy Zespole Szkoły i Przedszkola w Olszówce),

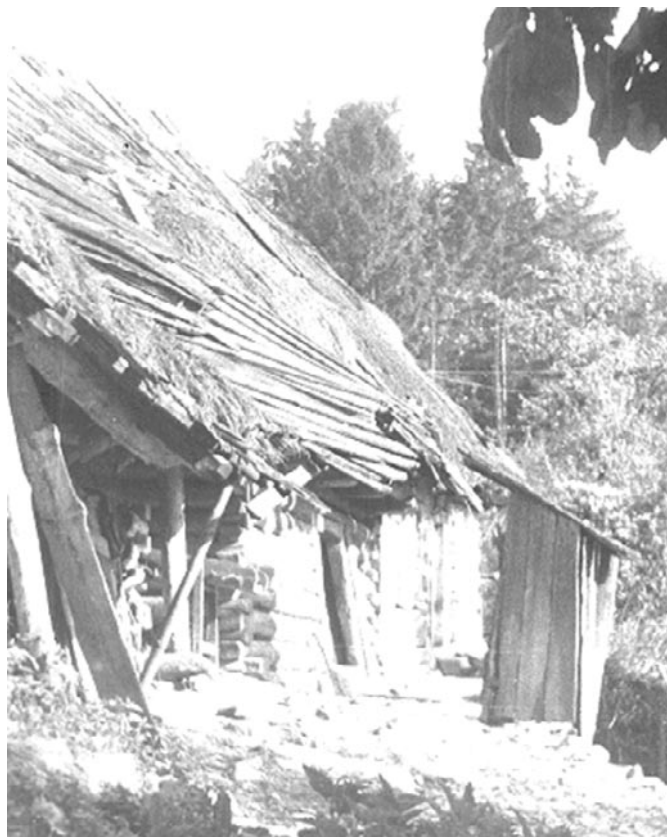
- 2013 r. – zakończenie budowy kompleksu sportowego (w tym roku 10 rocznica oddania kompleksu sportowego na istniejącym wcześniej boisku sportowym).

– W swojej historii Olszówka przeszła przez wiele burzliwych wydarzeń. Mieszkańcy byli świadkami wojen, powstań i klęsk żywiołowych. Mimo to, zawsze potrafili odbudować swoje dobra i przetrwać trudne czasy. Dzięki poświęceniu, ciężkiej społecznej pracy i ofiarności mieszkańców, dzisiaj Olszowianie mogą być dumni z powstałych obiektów, które są wizytówką wsi – refleksyjnie podsumowują rok pełen jubileuszy przedstawiciele sołectwa Olszówka.

Obecnie Olszówka to malownicza i gościnna wieś, która przyciąga turystów swoim urokiem, gorczańskimi szlakami i jest częścią historii, gdzie kultura i tradycja do dzisiaj są podtrzymywane.

Obraz Przemienienia Pańskiego w Wielkim Ołtarzu w drewnianym kościółku

Dawna zabudowa w Olszówce

O pięknie przyrody gorceńskiej pisała gwarą ludową poetka Antonina Zachara-Wnękowa, która urodziła się w Olszówce w 1894r., w wierszu:

Do turysty z Gorców

*Widzioteś mój potok śród olsyn?
Widzioteś domecek niewielgi?
Widzioteś na grządce pod oknem
Niebieściutki kwiołków pantofelki?
Tam jest piyknie!
Piyknie kie wiecorem
Po Turbacu stąpo miesięc-gazda.
Kie wokół niego roz po razie
Ozbłyskuje coroz inkso gwiozda.
Tam jest piyknie!*

Jubileusz 635 lat nadania aktu lokacyjnego to okazja dla przypomnienia sobie historii i przekazania jej młodszemu pokoleniu.

Pamiętkowe fotografie z historii Olszówki pochodzą z archiwum Sołectwa.

Kapliczka na osiedlu Krausy

SOŁECTWO OLSZÓWKA

Emil Halama wraz ze swoją nauczycielką Krystyną Sutor

Łętowianin finalistą konkursu z chemii

Emil Halama, uczeń kl. VIII Szkoły Podstawowej w Łętowie, został finalistą Małopolskiego Konkursu Chemicznego.

– Fakt cieszy tym bardziej, że jest to drugi z rzędu sukces z chemii w naszej szkole – podkreśla dyrektor placówki. – W poprzednim roku szkolnym finalistką Małopolskiego Konkursu Chemicznego została uczennica Julia Słowikowska, a dwóch uczniów osiągnęło bardzo wysoki wynik w etapie wojewódzkim tego konkursu. Za sukcesem uczniów stoi niezwykle oddana młodzieży i pracy dydaktycznej – wychowawczej Krystyna Sutor – długoletnia nauczycielka chemii na terenie Gminy Mszana Dolna.

Uczniom i Pani Krystynie gratulujemy osiągnięć i dziękujemy za wysiłek oraz wytrwałość w dążeniu do celu. Julii i Emilowi życzymy dalszych sukcesów, a Pani Krysi dobrego zdrowia i siły do podejmowania wyzwań – gratulacje i powinszowania przekazuje społeczność Łętowego.

GENOWEFA HORNIK

Jakub Ślaga – Multifinalista z Kasiny Wielkiej

Czy może być coś piękniejszego w zwieńczeniu edukacji niż „zagrać” w dwóch finałach na stadionie wśród najlepszych? To oczywiście pytanie, na które każdy uczeń musi odpowiedzieć sobie sam. Większość jednak, realizując swoje pasje, dąży do jak najwyższego wyniku.

Takim właśnie FINALISTĄ jest Jakub Ślaga – uczeń klasy 8 Zespołu Szkoły i Przedszkola nr 1 w Kasinie Wielkiej. Jego pracę, zaangażowanie i rezultaty edukacyjnych treningów warto podsumować, bowiem dobiegł końca czas kuratorskich konkursów przedmiotowych w roku szkolnym 2022/2023. Kasina Wielka miała w nich znaczący udział. Wspomniany Jakub Ślaga osiągnął spektakularny sukces. Był jedynym z terenu Gminy i Miasta Mszana Dolna uczestnikiem eliminacji finałowych w Małopolskim Konkursie Geograficznym i Małopolskim Konkursie Historycznym. Uzyskał tytuł Finalisty w obydwóch konkursach zdobywając z geografii 91%, a z historii 89% punktów możliwych do zdobycia.

– Dodajmy, że Kuba już od trzech lat jest uczestnikiem obu konkursów – z dumą podkreślają nauczyciele z Kasiny Wielkiej. Parafrazując słowa Jana III Sobieskiego po Victorii Wiedeńskiej- Venimus, vidimus... – W tym roku Jakub zwyciężył! Gratulujemy mu ogromnego sukcesu osiągniętego dzięki wielkiej determinacji i nieprzemijającemu zapałowi do pracy. Życzymy kolejnych osiągnięć na nowym etapie edukacyjnym oraz wielu pomyślności w życiu osobistym. Kuba! Twoja postawa jest wzorem do naśladowania dla rówieśników – dodają kasinianie.

OPIEKUNOWIE KONKURSÓW

Wspólne sprzątanie to gminne wyzwanie!

Pod koniec kwietnia prawie w każdym sołectwie na terenie gminy Mszana Dolna przeprowadzono akcję „Wiosenne Sprzątanie Gminy 2023”.

Na zaproszenie odpowiedzieli uczniowie, młodzież, harcerki, członkowie koła gospodyń wiejskich, uczestnicy i pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Mszanie Górnej, sołtysi oraz radni. Wszystkie grupy zostały wyposażone w rękawice i worki zakupione przez gminę. Wspólnymi siłami udało się zebrać prawie 2 tony odpadów zalegających przy drogach gminnych i powiatowych, w zagajnikach oraz wzdłuż brzegów rzek. Najefektywniejszym grupom zostały przyznane wejściówki na kręgle, do kina i na termy.

Staraniem gminy, w związku z przyznaniem dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w dniu 19.06.2023 r. w Mszanie Górnej oraz

Rabie Niżnej od rolników z terenu gminy zostały odebrane folie rolnicze. Odpady były odbierane tylko od rolników, którzy złożyli ankietę inwentaryzacyjną.

Warto pamiętać, że wszystkie tworzywa i każdy rodzaj makułatury może zostać poddany recyklingowi i otrzymać drugie życie w postaci tego samego produktu lub produktu o niższej jakości.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom za zaangażowanie i pomoc przy porządkowaniu naszej gminy.

Referat Gospodarki Komunalnej,
Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa

Historyczne sukcesy uczniów z lubomierskiej „Jedynki”

Bartłomiej Złydaszyk – uczeń klasy 8b został laureatem Ogólnopolskiego Konkursu Historycznego „Przywrócić Głos Niezłomnym, Nieobecny na lekcjach historii”, a Ewelina Wojtyczka – uczennica klasy 8a zdobyła w nim wyróżnienie.

W tym roku Ogólnopolski Konkurs Historyczny „Przywrócić Głos Niezłomnym, Nieobecny na lekcjach historii” upamiętniał trzy wybitne postaci z historii Polski: generała brygady, pilota Stanisława Skalskiego – jednego z najlepszych polskich pilotów myśliwskich II wojny światowej i bohatera Bitwy o Anglię, generała broni Tadeusza Rozwadowskiego – współtwórcę Cudu nad Wisłą w 1920r. oraz ks. dr. Piotra Stacha – prorektora Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

Podczas uroczystej gali rozdania nagród i podsumowania konkursu Szkołę

Podstawową nr 1 w Lubomierzu reprezentował Bartłomiej Złydaszyk, który otrzymał tytuł laureata w kategorii praca modelarska. Zagórzanin wykonał model samolotu Stanisława Skalskiego, który zagwarantował mu miejsce w ścisłej czołówce. Wśród nagrodzonych uczniów znalazła się także Ewelina Wojtyczka wyróżniona za przygotowanie prezentacji multimedialnej na temat Tadeusza Rozwadowskiego.

Nasi uczniowie pokonali wielu uczestników z Polski i zagranicy, którzy nadesłali łącznie 511 prac – z zadowoleniem podkreślają nauczyciele z Lubomierza.

Dla laureatów konkursu przewidziano cenne nagrody, m. in. wyjazd studyjny do Strasburga.

Honorowy Patronat nad konkursem objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej – Andrzej Duda.

DOROTA WĘGIELSKA

Małopolska Tarcza Antykryzysowa – wspomaga gminne placówki oświatowe

Gmina Mszana Dolna otrzymała grant w ramach Małopolskiej Tarczy Antykryzysowej w wysokości 75.000,00 zł. Środki te posłużą do wyposażenia gminnych placówek oświatowych w nowoczesne urządzenia informatyczne.

Realizatorami zadania grantowego jest dziewięć gminnych szkół, które w okresie 6 miesięcy od zawarcia umowy (w lutym br.) zobowiązały się spożytkować pozyskaną dotację.

- Szkoła Podstawowa nr 1 w Lubomierzu otrzymała dotację – 8.400,00 zł na zakup trzech laptopów.

- Szkoła Podstawowa w Łętowie otrzymała dotację – 8.300,00 zł na zakup monitora interaktywnego, 4 szt. tabletów graficznych i 2 szt. myszek bezprzewodowych.

- Szkoła Podstawowa nr 1 w Mszanie Górnej otrzymała dotację – 8.300,00 zł na zakup monitora interaktywnego, 27 szt. 3-letnich licencji programów antywirusowych Eset Nod32, 3 szt. myszek bezprzewodowych.

- Szkoła Podstawowa nr 3 w Kasince Małej otrzymała dotację – 8.400,00 zł na zakup monitora interaktywnego i 2 szt. tabletów graficznych.

- Szkoła Podstawowa w Zespole Szkoły i Przedszkola w Łostówce, otrzymała dotację 8.300,00 zł na zakup monitora interaktywnego i tabletu graficznego.

- Szkoła Podstawowa nr 1 w Zespole Placówek Oświatowych w Kasince Małej otrzymała dotację – 8.300,00 zł na zakup monitora interaktywnego.

- Szkoła Podstawowa w Zespole Placówek Oświatowych w Rabie Niżnej otrzymała dotację – 8.300,00 zł na zakup 2 szt. laptopów, tabletu graficznego, drukarki wielofunkcyjnej i myszki bezprzewodowej.

- Szkoła Podstawowa nr 1 w Zespole Szkoły i Przedszkola nr 1 w Kasinie Wielkiej otrzymała dotację – 8.400,00 zł na zakup monitora interaktywnego i tabletu.

- Szkoła Podstawowa nr 2 w Zespole Szkoły i Przedszkola nr 2 w Kasinie Wielkiej otrzymała dotację – 8 300,00 zł na zakup 2 szt. laptopów, tabletu graficznego i drukarki wielofunkcyjnej.

Powyższe zakupy każdej ze szkół wynikają z diagnozy potrzeb szkół, która była kluczowym dokumentem podczas sporządzenia wniosku o przyznanie grantu. Pomoce są zakupywane przez realizatorów (tj. szkoły) zgodnie z ich regulaminami zamówień publicznych.

Celem zadania grantowego jest wsparcie realizacji zajęć dydaktycznych w szkołach podstawowych, ponadpodstawo-

wych oraz placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół branżowych, techników oraz szkół dla dorosłych i szkół policealnych) poprzez wyposażenie tych szkół w narzędzia do nauki zdalnej, w związku z zagrożeniem i skutkami pandemii COVID-19.

Kolejny grant na wsparcie uczniów po zdalnym nauczaniu

Gmina Mszana Dolna pozyskała kwotę 120.000,00 zł na zorganizowanie zajęć uzupełniających braki edukacyjne, rozwijających kompetencje kluczowe i umiejętności uniwersalne u uczniów, którzy w czasie pandemii korzystali z nauki w formie zdalnej. Środki te mogły również być przeznaczone na zakup pomocy dydaktycznych niezbędnych do przeprowadzenia zajęć uzupełniających.

W terminie od stycznia do czerwca 2023 roku w sześciu szkołach podstawowych były realizowane dodatkowe zajęcia wyrównawcze z matematyki dla uczniów mających trudności w nauce. Dodatkowe lekcje służyły utrwaleniu wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych przedmiotów, by uzupełnić ewentualne braki powstałe podczas nauki zdalnej w opanowaniu wymagań ustalonych w podstawie programowej. Ponadto zorganizowano koła zainteresowań, na których uczniowie mogli rozwijać swoje uzdolnienia matematyczne, przyrodnicze, informatyczne i językowe.

Z pakietu edukacyjnego Małopolskiej Tarczy Antykryzysowej skorzystały:

- Zespół Szkoły i Przedszkola w Łostówce
- Szkoła Podstawowa nr 3 w Kasince Małej
- Zespół Szkoły i Przedszkola nr 1 w Kasinie Wielkiej
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Kasince Małej
- Zespół Szkoły i Przedszkola nr 2 w Kasinie Wielkiej
- Zespół Szkoły i Przedszkola w Olszówce

Każda szkoła otrzymała dofinansowanie w wysokości 20 000,00 zł.

Dzięki dotacji możliwe było przeprowadzenie na terenie szkół gminnych 746 godzin zajęć wyrównawczych z matematyki, z których skorzystało 290 uczniów oraz 469 godzin przeznaczonych na zajęcia rozwijające, głównie koła zainteresowań. W zajęciach rozwijających uczestniczyło 199 uczniów i uczennic szkół gminnych. Dodatkowo szkoły mogły zakupić pomoce dydaktyczne, repetytoria, zbiory zadań oraz zestawy ćwiczeń z matematyki – informują pracownicy Zespołu Ekonomiczno Administracyjnego Szkół w Gminie Mszana Dolna.

Decyzja o wyborze rodzaju zajęć dodatkowych wynikała z rozpoznania potrzeb szkół. Diagnoza była niezbędnym dokumentem podczas składania wniosku o grant.

Celem zadania grantowego było zniwelowanie u uczniów skutków postpandemicznych pandemii COVID-19 poprzez wielowymiarowe wsparcie szkół, w związku z zagrożeniem i skutkami pandemii COVID-19.

Projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w wysokości 85% i Budżetu Państwa w wysokości 15%, w ramach 10 Osi Priorytetowej Wiedza i kompetencje, Działanie 10.1 Rozwój Kształcenia Ogólnego, Poddziałanie 10.1.6 Cyfryzacja szkół prowadzących kształcenie ogólne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

„Już pływam”

Od 15 kwietnia br. uczniowie z sześciu szkół podstawowych z terenu Gminy Mszana Dolna po kilku latach przerwy ponownie brali udział w małopolskim projekcie „Już pływam” w ramach zadania „Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży”, polegającym na zorganizowaniu nauki pływania dla chętnych uczniów nie umiejących pływać lub chcących doskonalić sportowe techniki pływackie.

Zajęcia z nauki pływania odbywały się w każdą sobotę, počawszy od 15 kwietnia do 17 czerwca 2023 roku na krytej Pływalni Limanowskiej. W projekcie uczestniczyło 105 uczniów ze szkół podstawowych (SP Łętowe, SP Łostówka, SP 1 Lubomierz, SP 2 Lubomierz, SP1 Mszana Górna, SP 2 Mszana Górna), którzy pod okiem wykwalifikowanych instruktorów spędzali na basenie po 2 godziny podczas każdego wyjazdu i nabyli umiejętności pływackie. Projekt realizowany był przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego w wysokości 18.440,00 zł. Koszty udziału dzieci w zajęciach pokrywali również: Gmina Mszana Dolna w kwocie 28.360,00 zł, oraz rodzice uczniów biorących udział w projekcie – 31.500,00 zł.

Głównymi celami realizacji projektu były:

- nabycie umiejętności pływackich,
- wzrost bezpieczeństwa młodych Małopolan, poprzez edukację w zakresie bezpiecznego korzystania z różnego rodzaju zbiorników wodnych,
- poprawa kondycji i podniesienie ogólnej sprawności fizycznej,
- zachęcenie do aktywnych form spędzania wolnego czasu, stwarzając tym samym szansę dla rozwoju sportowych talentów,
- upowszechnianie kultury fizycznej, służące m.in. integracji społecznej w oparciu o wartości niesione przez kulturę fizyczną i sport,
- promocja Małopolski, jako regionu szczególnie przyjaznego dla uprawiania rekreacji i sportu.

– *Udział w projekcie umożliwił dzieciom rozważne i aktywne spędzanie wolnego czasu. Stworzyliśmy szansę zdobycia umiejętności pływackich, które wpłyną także na poprawę bezpieczeństwa dzieci przebywających w okresie wakacyjnym na różnego rodzaju kąpieliskach* – podkreśla wójt Gminy Mszana Dolna, Bolesław Żaba

Łączna wartość projektu to: 78.300,00 zł.

WERONIKA WRZECIONEK-CIEŻAK

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – kolejne szkoły doposażą swoje biblioteki

W 2023 roku pięć placówek oświatowych z terenu naszej gminy otrzyma wsparcie finansowe w łącznej kwocie 25.500,00 zł w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. Wkład finansowy gminy wynosi 6.375,00 zł.

Realizatorami programu są:

1. Przedszkole w Zespole Placówek Oświatowych w Rabie Niżnej

koszt całkowity: 3.125,00 zł
dotacja: 2.500,00 zł
wkład własny: 625,00 zł

2. Szkoła Podstawowa nr 3 w Kasince Małej

koszt całkowity: 3.750,00 zł
dotacja: 3.000,00 zł
wkład własny: 750,00 zł

3. Szkoła Podstawowa w Zespole Placówek Oświatowych w Rabie Niżnej

koszt całkowity: 5.000,00 zł
dotacja: 4.000,00 zł
wkład własny: 1.000,00 zł

4. Szkoła Podstawowa w Łętowem

koszt całkowity: 5.000,00 zł
dotacja: 4.000,00 zł
wkład własny: 1.000,00 zł

5. Szkoła Podstawowa nr 2 w Kasince Małej

koszt całkowity: 15.000,00 zł
dotacja: 12.000,00 zł
wkład własny: 3.000,00 zł

Placówki wychowania przedszkolnego mogą zakupić książki będące nowościami wydawniczymi dla dzieci w wieku 3-6 lat, opublikowane drukiem lub na innym nośniku (w tym książki obrazkowe, mówione i elektroniczne). Możliwy będzie też zakup nagród książkowych dla dzieci biorących udział w działaniach promujących czytelnictwo oraz zorganizowanie spotkań autorskich, wystaw i konkursów.

Szkoły podstawowe zakupią do swoich bibliotek książki będące nowościami wydawniczymi i niebędące podręcznikami, w szczególności książki historyczne, w tym poświęcone historii Polski XX wieku, oraz lektury szkolne, opublikowane drukiem lub na innym nośniku.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0

Możliwy też jest zakup nowych elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych: sprzętu komputerowego do wykorzystania przez nauczyciela bibliotekarza, oprogramowania dla bibliotek, czytników e-booków, elementów wyposażenia wnętrza biblioteki, w szczególności regałów, półek, biurków, szaf, foteli i elementów oświetlenia, a także nagród dla uczniów biorących udział w akcjach promujących czytelnictwo.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021–2025 jest realizowany przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, przy zaangażowaniu Biblioteki Narodowej, Instytutu Książki i Narodowego Centrum Kultury, oraz we współpracy z Ministerstwem Edukacji i Nauki. Działania w ramach programu oraz wykorzystanie środków finansowych potrwa do dnia 31 grudnia 2023 roku. Nabyte książki i nowoczesny sprzęt sprawiający, że czytanie staje się bardziej atrakcyjne i dostępne posłużą dzieciom i młodzieży przez szereg kolejnych lat.

AGATA CHORAŃWICKA

Rodzinny Dzień Dziecka

W sobotę, 3 czerwca 2023r., społeczność Szkoły Podstawowej nr 1 w Mszanie Górnej świętowała Rodzinny Dzień Dziecka.

Słoneczna i rześka pogoda przywitała uczniów, rodziców i nauczycieli tej placówki oraz ich gości – podopiecznych środowiskowego Domu Samopomocy z Mszany Górnej. W wydarzeniu

uczestniczyły także dzieci ukraińskie wraz ze swoimi rodzicami. Budynek szkoły i jego otoczenie stały się miejscem wspaniałej zabawy, której towarzyszył radosny śmiech.

– Bogaty program tego radosnego spotkania obejmował między innymi: zabawy i gry na boisku sportowym, plenerową grę w szachy, zaplatanie warkoczy, malowanie twarzy i tatuży oraz

pokaz bojowy OSP z Mszany Górnej – wylicza dyrektor szkoły. – Niezwykłą popularnością cieszyły się dmuchane zjeżdżalnie, przy których nad bezpieczeństwem dzieci czuwali nasi nauczyciele i rodzice świętujących uczniów. Gościliśmy bohaterów bajek: Kubusia Puchatka i Minionka, chętnie pozujących do zdjęć. Zmęczenie atrakcjami główni bohaterowie dnia mogli posilić się pysznymi kiełbaskami z grilla, watą cukrową, soczkami oraz słodkimi lodami firmy Macieja Komenzy z Mszany Górnej.

Podczas wydarzenia odbyło się podsumowanie i wręczenie nagród dla zwycięzców II Turnieju Szachowego o Puchar Dyrektora Szkoły. Nagrody wręczał Krzysztof Kuczaj, radny Gminy Mszana Dolna.

– Dziękujemy sponsorom za pomoc i wsparcie w organizacji tego dnia: Wójtowi Gminy Mszana Dolna, Firmie Aurora Company z Rokicin Podhalańskich, FHU „Kroll” z Mszany Dolnej, Piekarni Rusnak z Niedźwiedzia, Firmie AjkaMat z Niedźwiedzia, Firmie Maspex-Tymbark – wyrazy wdzięczności przekazują organizatorzy wydarzenia. – Szczególne podziękowania kierujemy pod adresem strażaków OSP z Mszany Górnej, Animatora Orlika w Mszanie Górnej, wszystkich Nauczycieli i Pracowników Szkoły oraz Rodziców, którzy zaangażowali się w organizację tego szczególnego dnia.

JAROSŁAW MAZUR

Sołtys – ważna postać we wsi

W tym roku Rada Gminy Mszana Dolna zarządziła wybory Sołtysów i Rad Sołeckich. Wyznaczono datę wyborów na dzień 30 kwietnia 2023 r.

Warto przypomnieć, że Organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, a wykonawczym – sołtys. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka. Sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania. Sołtys korzysta z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

Większość sołtysów i przedstawicieli rad sołeckich dotychczas pełniących funkcje w swoich wsiach zyskała ponownie zaufanie mieszkańców i będą wykonywać swoje zadania przez kolejną kadencję. W ostatnią kwietniową niedzielę tylko w trzech sołectwach gminy Mszana Dolna przeprowadzono wybory sołtysów i rad sołeckich. Wybory odbyły się w Mszanie Górnej, Rabie Niżnej i Olszówce. W tych miejscowościach zgłoszono więcej niż jednego kandydata na sołtysa.

Sołtysem Mszany Górnej został wybrany **Stanisław Kuczaj**, a członkami Rady Sołeckiej – Zbigniew Kamiński, Krzysztof Kuś, Adrian Grzędziak, Tomasz Węglarz i Andrzej Dorynek.

W Olszówce największe poparcie uzyskał **Andrzej Gackowiec**. Do Rady Sołeckiej weszli: Danuta Waclawik, Stanisław Nawara, Józef Henryk Potaczek, Jan Olszowski, Marian Potaczek.

W Rabie Niżnej mieszkańcy na sołtysa wybrali **Wioletę Piekarczyk**. Członkami Rady Sołeckiej zostali: Krzysztof Cież, Marcin Nawara, Ro-

bert Poręba, Władysław Lach, Maria Murzyn.

Na uwagę zasługuje duża liczba głosujących mieszkańców i profesjonalnie prowadzona kampania wyborcza, co potwierdza duże znaczenie sołtysów i rad sołeckich w lokalnych społecznościach.

ANNA PETRYCKA

SOŁTYSI I RADY SOŁECKIE, KTÓRYM POWIERZONO OBOWIĄZKI

• GLISNE

Sołtys – Mieczysław Kaczor,
Rada Sołecka – Andrzej Jugowicz,
Karol Lupa, Marcin Michorczyk, Józef Nowak, Edyta Sater.

• KASINA WIELKA

Sołtys – Adam Wrzecionek,
Rada Sołecka – Mirosław Cichorz,
Czesław Dług, Marcin Kaleta, Michał Lulek, Marcin Wiśniowski.

• KASINKA MAŁA

Sołtys – Helena Kania,
Rada Sołecka – Elżbieta Jakubiak,
Jacek Macuga, Stefan Nawara, Franciszek Stożek, Małgorzata Stożek.

• LUBOMIERZ

Sołtys – Józef Nieckula,
Rada Sołecka – Józef Grabiec, Józef Krzan, Sebastian Krzysztof, Ewa Michura, Marian Zasadni.

• ŁĘTOWE

Sołtys – Zbigniew Florek,
Rada Sołecka – Krzysztof Dorczak,
Grzegorz Kołodziej, Józef Nowak, Jan Potoniec, Barbara Tromiczak.

• ŁOSTÓWKA

Sołtys – Maria Farganus,
Rada Sołecka – Maria Chorągwicka,
Marek Chorągwicki, Jan Pulka, Władysław Wcisło, Franciszek Węglarz.

SKONTAKTUJ SIĘ Z SOŁTYSEM

Lp.	Nazwa sołectwa	Imię i nazwisko Sołtysa	Adres	Telefon
1.	Glisne	Mieczysław Kaczor	Glisne 28	531021876
2.	Kasina Wielka	Adam Wrzecionek	Kasina Wielka 398	788187893
3.	Kasinka Mała	Helena Kania	Kasinka Mała 170	660911166
4.	Lubomierz	Józef Nieckula	Lubomierz 67	570777351
5.	Łętowe	Zbigniew Florek	Łętowe 269	660417558
6.	Łostówka	Maria Farganus	Łostówka 243	510969303
7.	Mszana Górna	Stanisław Kuczaj	Mszana Górna 51	531593732
8.	Olszówka	Andrzej Gackowiec	Olszówka 16	513040270
9.	Raba Niżna	Wioleta Piekarczyk	Raba Niżna 201	518320957

Marcin Wiśniowski

Nowy przedstawiciel Kasiny Wielkiej w Radzie Gminy Mszana Dolna

Gminna Komisja Wyborcza w Mszanie Dolnej podała do wiadomości, że nowym Radnym z okręgu wyborczego nr 2 w Kasinie Wielkiej w wyborach uzupełniających został Marcin Wiśniowski. Zastąpił on w Radzie Gminy Mszana Dolna zmarłego w lutym br. śp. Stanisława Kaletę. Nowy Radny podejmie pracę w Komisjach: Rewizyjnej oraz Oświaty, Kultury, Sportu, Zdrowia i Opieki Społecznej Rady Gminy Mszana Dolna.

Wybory w okręgu wyborczym nr 2 w miejscowości Kasina Wielka zarządzono na dzień 21 maja 2023r. Głosowania nie przeprowadzono ze względu na fakt, że zarejestrowany został tylko jeden kandydat. Wolny mandat obsadzono uznając Pana Marcina Wiśniowskiego za radnego. W dniu 29 maja 2023 r. podczas LXI Sesji Rady Gminy Mszana Dolna Marcin Wiśniowski przyjął z rąk Przewodniczącej Gminnej Komisji Wyborczej zaświadczenie o wyborze na radnego, po czym w obecności wszystkich zebranych odczytał rotę ślubowania.

Nowemu Radnemu życzymy dobrej współpracy z Radą Gminy, Wójtem, pracownikami Urzędu Gminy, a przede wszystkim z mieszkańcami Kasiny Wielkiej.

ANNA PETRYCKA

Zakończono III etap budowy sieci kanalizacji sanitarnej Raby Niżnej

Wybudowana sieci kanalizacji sanitarnej umożliwi mieszkańcom wsi odprowadzanie ścieków bytowych do kanalizacji sanitarnej i dalej do oczyszczalni w Mszanie Dolnej oraz spowoduje likwidację starych, nierzadko będących w złym stanie technicznym szamb, co poprawi stan środowiska naturalnego (szczególnie wód rzeki Raba) na terenie gminy Mszana Dolna.

Wybudowana sieć umożliwi podłączenie do sieci kanalizacyjnej kościoła, remizy, Domu Pomocy Społecznej, w którym znajduje się ok. 100 pensjonariuszy oraz ok. 100 budynków mieszkalnych.

Mieszkańcom wsi Raba Niżna, dziękujemy za zrozumienie i współpracę przy prowadzeniu prac przy poszczególnych nieruchomościach.

Jednocześnie informujemy, że dla sieci kanalizacji zostało uzyskane pozwolenie na użytkowanie i wszyscy właściciele nieruchomości znajdujących się w pobliżu wykonanych kanałów ustawowo są zobowiązani do likwidacji posiadanych szamb i przyłączenia swoich nieruchomości do wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej.

Mieszkańcy, którzy chcą wykonać przyłączyć we własnym zakresie zobowiązani są do wystąpienia do Spółki „Górna Raba” ul. Krakowska 27e 34-730 Mszana Dolna, o wydanie Warunków Technicznych Przyłączenia do sieci, a następnie wykonanie przyłącza kanalizacyjnego zgodnie z wydanymi warunkami technicznymi.

Samowolne przyłączanie się do sieci kanalizacji sanitarnej i odprowadzanie ścieków bez podpisanej umowy, stanowi bowiem przestępstwo opisane w art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Jednocześnie informujemy, że do kanalizacji nie wolno wrzucać śmieci m.in. pampersów, nawilżonych chusteczek, gruzu itp.

Śmieci wrzucane do toalet doprowadzają bardzo często do poważnych uszkodzeń przepompowni ścieków i awarii sieci kanalizacji w naszej gminie. Usuwanie powstających zatorów jest nie tylko niepotrzebnym narażaniem zdrowia osób odpowiedzialnych za serwisowanie sieci, ale wiąże się dużymi kosztami napraw, co z kolei przekłada się na wyższą cenę ścieków.

Inwestorem zadania był Związek Gmin Dorzecza Górnej Raby i Krakowa.

Inwestycja została zrealizowana z udziałem środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (kwota przyznanej dotacji wyniosła 1,38 mln zł, przy wartości robót budowlanych w wysokości 2,7 mln zł brutto) pozostała kwota pochodziła ze środków Gminy Mszana Dolna.

Projekt obejmował wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 5,58 km (w tym 0,11 km kanalizacji tłocznej) wraz z jedną przepompownią ścieków.

EDYTA TROMICZAK KRZANIK

Spotkanie w sprawie zamkniętej DK 28 w Kasinie Wielkiej

Zamknięto DK 28 w Kasinie Wielkiej

Istotnym problemem ostatnich tygodni jest uaktywnienie się osuwiska przy drodze krajowej nr 28 w Kasinie Wielkiej. Decyzją Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego zagrożający odcinek drogi został wyłączony z użytkowania.

W związku z uaktywnieniem się osuwiska ze względów bezpieczeństwa konieczne było zamknięcie drogi i wyznaczenie objazdu przez drogi lokalne. DK 28 w Kasinie Wielkiej będzie zamknięta przez dłuższy czas.

Spotkanie zespołu kryzysowego w Urzędzie Gminy Mszana Dolna

W dniu 2 czerwca z inicjatywy Wójta Bolesława Żaby zorganizowano

Apelujemy o cierpliwość i ostrożność. Nasze drogi osiedlowe w Kasinie Wielkiej nie są przystosowane do tak intensywnego ruchu, ale kierowcy szukają najkrótszych dróg dojazdu.

w Urzędzie Gminy Mszana Dolna spotkanie z przedstawicielami Głównej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Krakowie. Na czele delegacji przybyła Agnieszka Wachowska Zastępca Dyrektora. Na spotkanie przybili również Mieczysław Uryga Starosta Limanow-

ski, Wojciech Włodarczyk Członek Zarządu Powiatu Limanowskiego, Benedykt Węgrzyn Wójt Gminy Dobra, przedstawiciele Wojewody Małopolskiego na czele z Sławomirem Dylem Dyrektorem Wydziału Programów Infrastrukturalnych i Rolnictwa oraz przedstawiciele Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Powiatowego Zarządu Dróg w Limanowej, funkcjonariusze Wojewódzkiej oraz Powiatowej Policji. W spotkaniu brali udział Wojewódzki oraz Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, Powiatowy Geolog. Podczas spotkania omówiono temat wyznaczenia objazdów, poruszono kwestie dalszych działań, aby przywrócić ruch na drodze krajowej. Przedstawiciele GDDKiA zobowiązali się do zlecenia prac geologicznych w celu ustalenia

przyczyny powstania osuwiska i sposobu, w jaki należy zabezpieczyć teren. Opracowana dokumentacja geologiczna pozwoli na zweryfikowanie zagrożenia i ewentualne podjęcie decyzji o przywróceniu ruchu dla pojazdów do 3,5t. Powstałe osuwisko jest dużym utrudnieniem dla mieszkańców i właści-

cieli firm z terenu powiatu limanowskiego, dlatego władze gminy monitorują sytuację i są w ciągłym kontakcie z zarządcą drogi krajowej oraz instytucjami i organami badającymi przyczynę powstania osuwiska.

Apelujemy o cierpliwość i ostrożność. Nasze drogi osiedlowe w Kasinie

Wielkiej nie są przystosowane do tak intensywnego ruchu, ale kierowcy szukają najkrótszych dróg dojazdu. Mamy nadzieję, że po wykonaniu niezbędnych ekspertyz będzie możliwe przywrócenie przynajmniej częściowego ruchu na drodze krajowej 28.

JAROSŁAW JURCZAK

Informacja o zakończonych inwestycjach drogowych

W ostatnim czasie dokonano odbioru inwestycji pn.: Modernizacja drogi do osiedla Bielaki w miejscowości Mszana Górna, wartość zadania to 264.000,00 zł. Inwestycję sfinansowano z puli środków własnych gminy. Zadanie na zlecenie Urzędu Gminy Mszana Dolna wykonała firma W.P.P.U.H. JANDA Janina Duda z Łostówki.

Dokonano również odbioru inwestycji pn.: Modernizacja drogi do osiedla Rażne w miejscowości Kasinka Mała, wartość zadania to 436.991,20 zł (środki własne). Remont drogi wykonała firma FHU KADBUD Kazimierz Dudzik z Mszany Dolnej.

Zakończono inwestycję pn.: Modernizacja drogi na os. Romasy w miejscowości Mszana Górna. Zadanie było realizowane w latach 2022-23, wartość zadania to 1.079.228,70 zł. Środki finansowe na remont drogi zabezpieczono z puli środków własnych gminy. Zadanie zlecono przedsiębiorstwu ZIBUD Sp. z o.o. z Kamienicy.

Zadania Inwestycyjne w przygotowaniu:

Podpisano umowę na opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Budowa drogi gminnej Kasina Wielka – Rusiny-Kiczmale w miejscowości Kasina Wielka. Wartość zadania: wynosi 394.830,00 zł, (środki własne gminy). Dokumentację projektową wykona FHU RENOWA, Krzysztof Waniczek z Kluszkowiec. Planowany termin zakończenia inwestycji to koniec roku 2026.

Kontynuowane są prace przy budowie drogi Zarębki w Olszówce. Trwa budowa chodnika przy drodze powiatowej w Łętowie. Gmina ogłosiła kolejny przetarg na modernizację Orlika w Kasinie Wielkiej. Podpisano umowę na budowę pierwszego etapu kanalizacji w Olszówce. Rozpoczęły się także prace projektowe, dotyczące drogi gminnej w Kasinie Wielkiej do osie-

Wyremontowana droga do Os. Rażne w Kasince Małej

Droga na Os. Bielaki w Mszanie Górnej

dli: Rogi, Rusiny, Kiczmale. Konieczne okazało się powtórzenie przetargu na opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej drogi gminnej w Kasince Małej, odcinek łączący osiedla Grochole, Stożki i Zapotocze. Ponadto realizowanych jest wiele mniejszych zadań i napraw w infrastrukturze gminnej, a w czasie wakacji podjęte będą prace remontowe i konserwacyjne w gminnych placówkach oświatowych.

Referat Inwestycji i Zamówień Publicznych
Urzędu Gminy Mszana Dolna

Jak bezpiecznie pić alkohol?

Alkohol jest substancją psychoaktywną

Alkohol wpływa na ośrodkowy układ nerwowy, co powoduje zmiany nastroju, myślenia i zachowania. Większość pijących uważa, że alkohol działa pobudzająco. Tak jednak nie jest. Alkohol jest przede wszystkim depresantem.

Ożywienie, rozluźnienie, euforia i podniecenie, odczuwane w pierwszej fazie działania alkoholu, mają charakter przejściowy i wynikają z hamowania mechanizmów kontrolujących, stąd zaburzenia samokontroli i krytycyzmu oraz duże wahania nastroju. Prawdziwą (tłumiącą) naturę alkoholu lepiej widać w drugiej fazie jego działania, gdy pijący zaczyna odczuwać zmęczenie, spowolnienie i senność.

Psychoaktywne działanie alkoholu zależy przede wszystkim od jego stężenia we krwi.

- 0,2–0,5‰ – występuje odprężenie i euforia, mogą wystąpić nieznaczne zaburzenia równowagi, zmniejszenie krytycyzmu, upośledzenie koordynacji wzrokowo-ruchowej oraz zaburzenia widzenia.

- 0,5–0,7‰ – następują zaburzenia sprawności ruchowej, niezauważalne osłabienie refleksu, nadmierna pobudliwość i gadatliwość, pogorszenie zdolności uczenia się i zapamiętywania, a także osłabienie samokontroli i błędna ocena własnych możliwości.

- 0,7–2‰ – występują zaburzenia równowagi, sprawności i koordynacji ruchowej, podwyższenie progu bólu, zmniejszenie sprawności intelektualnej (błędy w logicznym rozumowaniu, wadliwe wyciąganie wniosków itp.), opóźnienie czasu reakcji, wyraźna drażliwość, zachowania agresywne, pobudzenie seksualne, wzrost ciśnienia krwi, przyspieszenie akcji serca, wymioty świadczące o obronie organizmu przed przedawkowaniem.

- 2–3‰ – pojawiają się zaburzenia mowy (mowa bełkotliwa), wyraźne spowolnienie i zaburzenia równowagi, wzmożona senność, znacznie osłabiona zdolność do kontroli własnych zachowań, „urwane filmy”.

- 3–4‰ – następuje spadek ciśnienia krwi, obniżenie ciepłoty ciała, osłabienie odruchów fizjologicznych lub ich zanik; mogą również wystąpić głębokie zaburzenia świadomości prowadzące do śpiączki.

- Powyżej 4‰ – to dla zdecydowanej większości konsumentów alkoholu stan zagrożenia życia. Może wystąpić głęboka śpiączka, nasilają się zaburzenia czynności ośrodka oddechowego i naczyniowo-ruchowego, może także dojść do porażenia tych ośrodków przez alkohol.

Dla większości konsumentów stężenia alkoholu we krwi nieprzekraczające 0,5‰ można uznać za bezpieczne, o ile nie dotyczy to osób i sytuacji, w których w ogóle nie powinno się spożywać alkoholu (np. w okresie ciąży i karmienia piersią, w czasie kierowania pojazdami mechanicznymi, przyjmowania leków itp.).

Stężenie przekraczające 0,5‰ skutkuje pogorszeniem oceny sytuacji, percepcji, pamięci, koordynacji, czujności i samokontroli, pociąga więc za sobą większe ryzyko wystąpienia problemów zdrowotnych oraz społecznych i może skutkować zwiększoną odpowiedzialnością prawną. W polskim prawie stężenie 0,5‰ jest dolnym progiem stanu nietrzeźwości.

Czynniki wpływające na stężenie alkoholu we krwi

Ilość wypitego alkoholu

Każdy napój alkoholowy, niezależnie od rodzaju, zawiera alkohol. Do oszacowania, ile 100% alkoholu wypija konsument, spożywając różne trunki, przydatne jest pojęcie standardowej porcji alkoholu lub standardowego drinka.

Standardowa porcja alkoholu

Jedna standardowa porcja alkoholu to 10 g 100% alkoholu zawiera się w około:

250 ml piwa (5%) = 100 ml wina (12%) = 30 ml wódki (40%) czyli:

- butelka piwa (0,5 l) to 2 porcje alkoholu,
- butelka wina (0,75 l) to 7,5 porcji alkoholu,
- butelka wódki (0,5 l) to 17 porcji alkoholu.

Im więcej standardowych porcji alkoholu spożyje pijący podczas jednej okazji picia, tym większe będzie stężenie alkoholu w jego organizmie.

Masa ciała osoby pijącej

Masa ciała ma duże znaczenie dla stężenia alkoholu we krwi. Osoba o małej masie ciała może wypić znacznie mniej alkoholu niż ważąca więcej, osiągając podobne jego stężenie.

Płeć

Kobieta, która waży tyle samo, co mężczyzna, i która wypije tyle samo porcji standardowych, może mieć do 40% większe niż on stężenie alkoholu we krwi. Powodem jest mniejsza zawartość wody w organizmie kobiet, mniejsza niż u mężczyzn aktywność enzymów metabolizujących alkohol w żołądku oraz większa ilość estrogenów, zwiększających intensywność wchłaniania alkoholu.

Czas trwania okazji picia

Podczas spożywania alkoholu zachodzą równoległe dwa procesy: alkohol jest wchłaniany do organizmu i równocześnie metabolizowany ze średnią prędkością 0,15‰ na godzinę. Wbrew obiegowym opiniom tempa rozkładu alkoholu nie da się przyspieszyć. Żadne pokarmy, napoje, suplementy diety czy wysiłek fizyczny nie wpłyną na pracę enzymów rozkładających alkohol. Oznacza to, że mężczyzna ważący 90 kg, który na imprezie trwającej 5 godzin wypił 0,5 l wódki, pozbędzie się alkoholu z organizmu po około 14 godzinach.

Wypijanie kolejnych porcji alkoholu w szybkim tempie powoduje gwałtowne zwiększenie stężenia alkoholu we krwi, a co za tym idzie – zwiększa ryzyko wystąpienia poważnych zaburzeń i może prowadzić do śmierci. Rozsądnym zachowaniem jest wydłużanie czasu spożywania kolejnych porcji alkoholu. Picie nie więcej niż 1 porcji standardowej (10 g 100% alkoholu) w ciągu godziny pozwoli dłużej cieszyć się stanem „rauszu” i w większości przypadków zapobiegnie szybkiemu zwiększeniu stężenia alkoholu we krwi.

Sposób picia i rodzaj napojów alkoholowych oraz inne właściwości osób pijących

Alkohol spożywany „na pusty żołądek”, a także napoje alkoholowe zawierające dwutlenek węgla (szampan, wina musujące, drinki z dodatkiem napojów gazowanych) wchłaniają się szybciej i przyspieszają zwiększanie się stężenia alkoholu we krwi.

Warto wiedzieć, że choć średni czas metabolizowania alkoholu wynosi 0,15‰ na godzinę, to jest różny dla poszczególnych konsumentów. Niektórym osobom szkodzą nawet niewielkie ilości alkoholu – szybciej widać po nich objawy upojenia i ciężko chorują po piciu (tzw. słaba głowa). Inni mogą wypić więcej bez wyraźnych oznak upojenia, a ich organizm szybko radzi sobie z rozkładem alkoholu (tzw. mocna głowa). Warto znać i akceptować reakcje swojego organizmu na alkohol. Nie powinno się porównywać z innymi pijącymi, organizować zawodów w ilości wypijanego alkoholu czy ścigać się w picciu. Warto również wiedzieć, że podzi-

wiana często w towarzystwie osób pijących „mocna głowa” naraża jej posiadaczy na szczególnie duże zagrożenia. Spożywają oni bowiem zdecydowanie więcej alkoholu niż inni konsumenci, co rodzi ryzyko poważnych szkód społecznych i zdrowotnych, w tym ryzyko uzależnienia od alkoholu. (...)

Limity picia alkoholu na poziomie małego ryzyka szkód

Aby uniknąć negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu, trzeba monitorować ilość wypijanego alkoholu. Na podstawie badań naukowcy WHO ustalili poziom spożycia alkoholu związany z przeciętnie najmniejszym ryzykiem szkód zdrowotnych. Warto je znać, bowiem mogą ułatwić ocenę aktualnego wzoru picia i podjęcie decyzji o ograniczeniu spożycia alkoholu.

Limity „bezpiecznego” picia alkoholu dla mężczyzn

W przypadku picia okazjonalnego:

- spożywanie jednorazowo nie więcej niż 6 porcji standardowych (60 g 100% alkoholu), tzn. nie więcej niż 3 półlitrowe butelki piwa, 3 kieliszki wina o pojemności 200 ml lub 180 ml wódki.

Przy picciu codziennym:

- zachowanie co najmniej 2 dni abstynencji (najlepiej dzień po dniu) w tygodniu,
- nieprzekraczanie 4 porcji standardowych (tzn. 40 g 100% alkoholu) dziennie; 4 porcje alkoholu to: 2 półlitrowe piwa, 2 kieliszki wina o pojemności 200 ml lub 120 ml wódki.
- W ciągu tygodnia wypijanie nie więcej niż 280 g 100% alkoholu, co jest równoważne z około 13 półlitrowymi butelkami piwa, nieco ponad 3 butelkami wina (o pojemności 0,75 l) lub 0,8 l wódki.

Limity „bezpiecznego” picia alkoholu dla kobiet

W przypadku picia okazjonalnego:

- spożywanie jednorazowo nie więcej niż 4 porcji standardowych (40 g 100% alkoholu), tzn. nie więcej niż dwie półlitrowe butelki piwa, 2 kieliszki wina o pojemności 200 ml każdy lub 120 ml wódki.

Przy picciu codziennym:

- zachowanie co najmniej dwóch dni abstynencji (najlepiej dzień po dniu) w tygodniu,
- nieprzekraczanie granicy 2 porcji standardowych (tzn. 20 g 100% alkoholu) dziennie; dwie porcje alkoholu to: 1 półlitrowe piwo, 1 kieliszek wina o pojemności 200 ml lub 60 ml wódki.
- W ciągu tygodnia wypijanie nie więcej niż 140 g 100% alkoholu, co jest równoważne z 7 półlitrowymi butelkami piwa, niecałymi 2 butelkami wina (o pojemności 0,75 l) lub 420 ml wódki (ok. 0,8 półlitrowej butelki).

JADWIGA FUDAŁA

Kierownik działu leczenia odwykowego i programów medycznych PARPA

Wykorzystano fragmenty artykułu opublikowanego na stronie internetowej *Medycyny Praktycznej* – www.mp.pl

Za nami Mistrzostwa Gminy Mszana Dolna dla Szkół Podstawowych w Rugby Tag

31 maja na stadionie w Rabe Niżnej rozegrano Mistrzostwa Gminy Mszana Dolna dla Szkół Podstawowych w Rugby Tag. Organizatorem zawodów był Rugby Club Gorce, a turniej współfinansowany ze środków Gminy Mszana Dolna.

W turnieju wystartowało 16 drużyn w trzech kategoriach wiekowych. Dla najlepszych przygotowano medale i puchary, dla wszystkich uczestników zapewniony był poczęstunek i woda oraz obsługa sędziowska zawodów.

Zwycięzcy w każdej kategorii reprezentować będą Gminę na finałowym turnieju wojewódzkim.

Mistrzostwa Gminy Mszana Dolna w Rugby Tag Szkół Podstawowych – wyniki:

Klasyfikacja – Klasy IV:

1. SP Raba Niżna I
2. SP nr 2 Kasinka Mała
3. SP nr 1 Kasinka Mała
4. SP nr 2 Lubomierz
5. SP Kasina Wielka
6. SP Raba Niżna II

MVP (Most Valuable Player), czyli nagrodę indywidualną dla najbardziej

wartościowego gracza spotkania otrzymał Hubert Patalita

Klasyfikacja – Klasy V:

1. SP nr 1 Kasinka Mała
2. SP nr 2 Lubomierz
3. SP nr 2 Kasinka Mała
4. SP Raba Niżna
5. SP Kasina Wielka

MVP (Most Valuable Player), czyli nagrodę indywidualną dla najbardziej wartościowego gracza spotkania otrzymała – Klaudia Stożek

Klasyfikacja – Klasy VI:

1. SP nr 1 Kasinka Mała
2. SP nr 2 Kasinka Mała
3. SP Raba Niżna
4. SP nr 2 Mszana Górna
5. SP Kasina Wielka

MVP (Most Valuable Player), czyli nagrodę indywidualną dla najbardziej wartościowego gracza spotkania otrzymał – Jakub Łabuz

Gratulujemy sukcesów zwycięzcom i życzymy dobrych wyników w finałowym turnieju wojewódzkim.

Zapraszamy wszystkie chętne dzieci na treningi rugby, które obecnie odbywają się 2 razy w tygodniu w 4 lokalizacjach na terenie naszej Gminy: w Rabe Niżnej, Kasinie Wielkiej, Lubomierzu i Kasince Małej.

MARTA JARECKA-KOŚCIELNIAK

Biegaczki narciarskie nagrodzone za wysokie wyniki sportowe

Łętowianki, Aleksandra Kołodziej i Patrycja Smoter, zawodniczki LKS Witów ski Mszana Górna odebrały z rąk Bolesława Żaby, Wójta Gminy Mszana Dolna, nagrody za wysokie osiągnięcia sportowe, które były ich udziałem w ciągu 2022 roku.

Wyróżnienia wręczono uroczyście, podczas sesji Rady Gminy Mszana Dolna. Gratulacje biegaczkom narciarskim złożyli również Jan Chorągwicki, Przewodniczący Rady Gminy Mszana Dolna oraz Katarzyna Szybiak, Zastępca Wójta.

Aleksandra Kołodziej jest uczennicą 4 klasy liceum w Szkole Mistrzostwa Sportowego w Szczyrku. Obecnie trenuje narciarstwo biegowe i startuje w kategorii wiekowej junior. W 2022 roku została powołana do Kadry Młodzieżowej Polski.

Do najważniejszych jej osiągnięć sportowych w ciągu 2022 roku zaliczyć należy:

- 5 miejsce w sprincie w Mistrzostwach Polski Seniorów (Zakopane, 12.01.2022r.) – biegi narciarskie
- 2 miejsce w biegu na 5 km stylem dowolnym w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży (Jakuszyce, 14.02.2022r.) – biegi narciarskie
- 1 miejsce w sprincie w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży (Jakuszyce, 15.02.2022r.) – biegi narciarskie
- 5 miejsce w biegu na 7,5 km stylem dowolnym w zawodach Slavic Cup (Mistrzostwa Polski Seniorów) (Zakopane, 27.03.2022r.) – biegi narciarskie
- 5 miejsce w biegu na 5 km stylem klasycznym w Mistrzostwach Polski Seniorów (Zakopane, 29.12.2022r.) – biegi narciarskie.

Patrycja Smoter jest uczennicą 4 klasy Liceum Ogólnokształcącego im. Eugeniusza Romera w Rabce-Zdroju. Od czterech lat kontynuuje treningi

sportowe w zakresie narciarstwa biegowego osiągając przy tym bardzo dobre wyniki w nauce. Co roku reprezentuje klub w zawodach krajowych zdobywając cenne punkty. Wielokrotnie pomaga w szkoleniu najmłodszych zawodników.

Do najważniejszych jej osiągnięć sportowych w ciągu 2022 roku zaliczyć należy:

- 2 miejsce w biegu na 7,5 km techniką dowolną w Mistrzostwach

Polski Krajowego Zrzeszenia Ludowych Zespołów Sportowych (Tomaszów Lubelski, 22.01.2022r.) – biegi narciarskie

- 5 miejsce team sprint techniką klasyczną (z Aleksandrą Kołodziej) w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w Sportach Zimowych (Jakuszyce, 18.02.2022r.) – biegi narciarskie.

MAGDA POLAŃSKA

Wójt nagrodził zdolnych sportowców

28 kwietnia br., podczas LX Sesji Rady Gminy Mszana Dolna, Wójt, Bolesław Żaba, wręczył dziesięciu młodym sportowcom nagrody za ich wysokie osiągnięcia sportowe w ciągu 2022 roku. Otrzymali je taekwondziści: Mateusz Szczęsnowski, Karolina Szczęsnowska, Paweł Karpierz, Anita Soter, Gabriela Dara, Martyna Uchacz, Angelika Luźniak, Bartłomiej Uchacz, Ewa Murzyn oraz biathlonistka, Justyna Tupta. Z gratulacjami do wyróżnionych pospieszyli także: Jan Chorągwicki, Przewodniczący Rady oraz Katarzyna Szybiak, Zastępca Wójta.

W imieniu przebywających w tym czasie na zawodach: Mateusza – nagrodę odebrała jego siostra, Karolina oraz Ewy – jej mama.

Mateusz Szczęsnowski (z Kasinki Małej) jest zawodnikiem UKS KORYO Mszana Dolna oraz zawodnikiem Kadry Narodowej Seniorów, która przygotowuje się do Igrzysk Olimpijskich w Paryżu w 2024 roku oraz Igrzysk Europejskich w Krakowie w 2023 roku.

W ciągu roku 2022 osiągnął bardzo wysokie wyniki sportowe w dyscyplinie taekwondo olimpijskie. Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- 5 miejsce w zawodach Pucharu Świata Sofia Open (Sofia, 07.03.2022r.)
- 1 miejsce w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski (Warszawa, 29.05.2022r.)
- 1 miejsce w zawodach Multi European Games (Sofia, 02 – 08.06.2022r.)
- 3 miejsce w zawodach Pucharu Świata Croatia Open (Zagrzeb, 19.06.2022r.)
- 1 miejsce w Klubowych Mistrzostwach Europy (Tallinn, 28.08.2022r.)
- 3 miejsce w zawodach Pucharu Świata Tallinn Open (Tallinn, 28.08.2022r.)
- 1 miejsce w zawodach Pucharu Świata Riga Open (Ryga, 08 – 09.10.2022r.)
- 1 miejsce w Mistrzostwach Polski Seniorów (Borne Sulinowo, 26.11.2022r.)

Karolina Szczęsnowska (z Kasinki Małej) jest zawodniczką UKS KORYO Mszana Dolna oraz zawodniczką Kadry Województwa Małopolskiego.

W ciągu roku 2022 osiągnęła bardzo wysokie wyniki sportowe w dyscyplinie taekwondo olimpijskie. Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- 1 miejsce w zawodach Pucharu Polski (Warszawa, 23.04.2022r.)
- 3 miejsce w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski (Warszawa, 29.05.2022r.)
- 3 miejsce w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski Seniorów (Borne Sulinowo, 26.11.2022r.)

Paweł Karpierz (z Mszany Górnej) jest zawodnikiem UKS KORYO Mszana Dolna oraz zawodnikiem Kadry Województwa Małopolskiego.

W ciągu roku 2022 osiągnął bardzo wysokie wyniki sportowe w dyscyplinie taekwondo olimpijskie. Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- 1 miejsce w Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików w konkurencji „walki” (Opole, 13.11.2022r.)
- 1 miejsce w Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików w konkurencji „dwubój” (Opole, 13.11.2022r.)
- 1 miejsce w zawodach Pucharu Polski Mistrzostwach Gór Świętokrzyskich (Ostrowiec Świętokrzyski, 18.12.2022r.)

Anita Smoter (z Łętowego) jest zawodniczką UKS KORYO Mszana Dolna oraz Kadry Województwa Małopolskiego.

W ciągu roku 2022 osiągnęła wysokie wyniki sportowe w dyscyplinie taekwondo olimpijskie. Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- 3 miejsce w zawodach Pucharu Polski Juniorów i Kadetów (Warszawa, 05.03.2022r.)
- 1 miejsce w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży Białystok 2022 (Białystok, 15.05.2022r.)
- 5 miejsce w zawodach Pucharu Polski Kadetów i Juniorów Toruń 2022 (Toruń, 20.11.2022r.)

Gabriela Dara (z Kasiny Wielkiej) jest zawodniczką UKS KORYO Mszana Dolna oraz Kadry Województwa Małopolskiego w Taekwondo Olimpijskim. W zawodach mistrzowskich reprezentowała uczelniany klub KS AZS AWF Kraków.

W ciągu roku 2022 osiągnęła wysokie wyniki sportowe w dyscyplinie taekwondo olimpijskie. Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- 2 miejsce w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski (Warszawa, 29.05.2022r.)
- 5 miejsce w Mistrzostwach Polski Seniorów (Borne Sulinowo, 26.11.2022r.)

Martyna Uchacz (z Mszany Górnej) jest zawodniczką UKS KORYO Mszana Dolna oraz Kadry Województwa Małopolskiego.

W ciągu roku 2022 osiągnęła wysokie wyniki sportowe w dyscyplinie taekwondo olimpijskie. Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- 3 miejsce w zawodach Pucharu Polski Warszawa, 05.03.2022r.)
- 5 miejsce w zawodach Mistrzostw Polski OOM (Białystok, 15.05.2022r.)
- 3 miejsce w zawodach Pucharu Polski (Toruń, 18-20.11.2022r.)

Angelika Luźniak (z Łętowego) jest zawodniczką UKS KORYO Mszana Dolna oraz Kadry Województwa Małopolskiego.

W ciągu roku 2022 osiągnęła wysokie wyniki sportowe w dyscyplinie taekwondo olimpijskie. Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- 5 miejsce w zawodach Pucharu Polski (Warszawa, 10.04.2022r.)
- 5 miejsce w Mistrzostwach Polski Juniorów (Warszawa, 28.05.2022r.)
- 3 miejsce w zawodach Pucharu Polski P2 Junior (Toruń, 19-20.11.2022r.)

Bartłomiej Uchacz (z Mszany Górnej) jest zawodnikiem UKS KORYO Mszana Dolna oraz zawodnikiem Kadry Województwa Małopolskiego.

W ciągu roku 2022 osiągnął bardzo wysokie wyniki sportowe w dyscyplinie taekwondo olimpijskie. Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- 2 miejsce w zawodach Pucharu Polski Mistrzostw Gór Świętokrzyskich (Ostrowiec Świętokrzyski, 05.06.2022r.)
- 1 miejsce w Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików (Chrościna, 13.11.2022r.)

- 5 miejsce w zawodach Pucharu Polski Mistrzostwach Gór Świętokrzyskich (Ostrowiec Świętokrzyski, 18.12.2022r.)

Ewa Murzyn (z Łętowego) jest zawodniczką UKS KORYO Mszana Dolna oraz Kadry Województwa Małopolskiego.

W ciągu roku 2022 osiągnęła wysokie wyniki sportowe w dyscyplinie taekwondo olimpijskie. Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

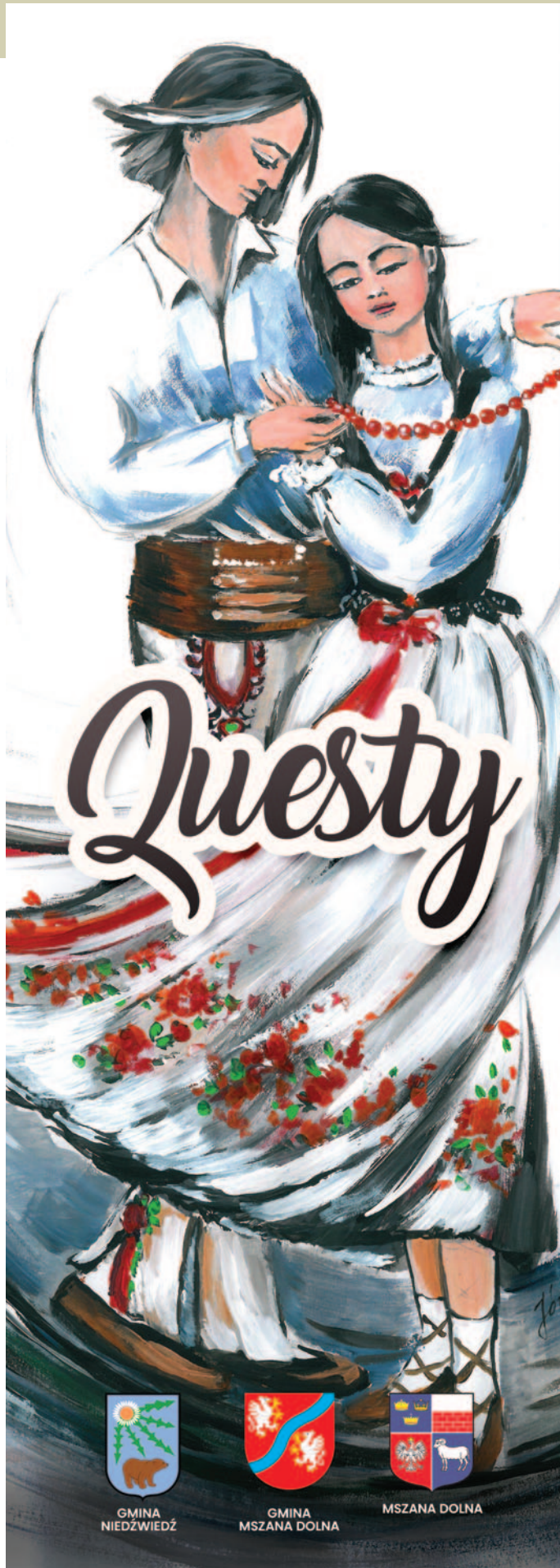
- 1 miejsce w zawodach Pucharu Polski Juniorów i Kadetów (Warszawa, 04-06.03.2022r.)
- 2 miejsce w zawodach Pucharu Polski Juniorów i Kadetów (Warszawa, 08.04.2022r.)
- 1 miejsce Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży Białystok 2022 (Białystok, 13-15.05.2022r.)
- 1 miejsce w zawodach Pucharu Polski Kadetów i Juniorów Toruń 2022 (18-20.11.2022r.)

Justyna Tupta (z Kasiny Wielkiej) jest wychowanką Zagórzańskiego Klubu Sportowego „Kasina Wielka”, a obecnie zawodniczką KS AZS AWF Katowice. Posiada I klasę sportową.

W ciągu roku 2022 osiągnęła wysokie wyniki sportowe w dyscyplinie biathlon w kategorii seniorka. Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- 3 miejsce w biegu sprinterskim w Mistrzostwach Polski w biathlonie letnim w Czarnym Borze (29.06.2022r.)
- 2 miejsce w biegu masowym w zawodach Pucharu Polski w biathlonie zimowym w Kościelisku (30.01.2022r.)
- 1 miejsce w biegu indywidualnym w zawodach Pucharu Polski w biathlonie letnim w Dusznikach-Zdroju (11.06.2022r.)
- 1 miejsce w biegu sprinterskim w zawodach Pucharu Polski w biathlonie letnim w Dusznikach-Zdroju (12.06.2022r.)

MAGDA POLAŃSKA

QUESTY-6 SPOSOBÓW NA UDANĄ WYCIECZKĘ

- 1 Spacer z Jaśkiem pod Śnieżnicą
- 2 Z Bulandą po Lubomierzu
- 3 Śladami Piewcy Gorców
- 4 Baza Lubo Gości
- 5 Spacer po Olszówce koło Raju
- 6 W Mszanie Dolnej z Jaśkiem po hrabiowski skarb

Kasina Wielka, Kasinka Mała, Lubomierz, Olszówka, Niedźwiedź i Mszana Dolna – w tych sześciu zagórzańskich miejscowościach można już szukać skarbów podążając za wskazaniami questu! Przewodnikiem po wyprawach questowych jest Jasiek – góral zagórzański, który w wierszowanych tekstach wskazuje każdemu odkrywcy drogę do skarbu. Każdy, kto zdecyduje się podjąć odszukania ukrytego skrzętnie skarbu może zdobyć dodatkową nagrodę.

Na ciekawą wyprawę z Jaśkiem zapraszamy o każdej porze roku, w dowolnym momencie każdego dnia!

JAK WĘDROWAĆ?

Odbierz ulotkę wyprawy questowej (Wyciąg Narciarki Kasina SKI, Pensjonat Szczebel Mszana Dolna, Urząd Gminy Mszana Dolna, Urząd Miasta Mszana Dolna, Gminne Centrum Kultury w Niedźwiedziu) lub wydrukuj ze strony www.questy.com.pl albo pobierz na swoje urządzenie mobilne skanując odpowiedni kod QR:

Spacer z Jaśkiem pod Śnieżnicą

Śladami Piewcy Gorców

Spacer po Olszówce koło Raju

Z Bulandą po Lubomierzu

Baza Lubo Gości

W Mszanie Dolnej z Jaśkiem po hrabiowski skarb

Zapakuj do kieszeni długopis i dobry humor

Odkrywaj niezwykłe miejsca i związane z nimi historie

Zbieraj skarby i korale

Wygrywaj nagrody!

NAGRODY

W każdym z w/w miejsc, w których dostępne są wydrukowane questy, można również dostać dodatkową ulotkę, w której – razem z Jaśkiem – będzie można kompletować zagórzańskie korale. Za zebranie całego sznura przewidziane są dodatkowe nagrody (do odebrania również w tych miejscach).

GMINA
NIEDŹWIEDŹ

GMINA
MSZANA DOLNA

MSZANA DOLNA

